

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy I. hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitlér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.
 A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Választások tisztasága.

A büntető törvénykönyv a választások tisztaságára elég erős szankciót tartalmaz, a választási visszaélések megakadályozására vagy megtorlására elegendő eszközt nyújt. S talán éppen az a baj, hogy a büntető törvénykönyv ide vágó határozmányai nagyon is erősek. Nagyon csínján kell velük bánni s csak a legkritikább esetekben használni. Részint azért, mert meglehetősen nehézkesek, részint, mert alkalmazásuk igen sok esetben kétes értékűnek bizonyult volna, — nagyon kevésszer került rájuk a sor.

Véleményünk szerint nevezett törvény ide vágó szakaszai inkább preventív mint repressív célzatúak.

Az igaz, hogy ha így áll a dolog, akkor valami különös hatékonyságot azoknak tulajdonítani nem lehet. Mert elrettenteni valakit egy bűnös esekelmény elkövetésétől, mikor annak kiderítése oly nehéz s mikor a kiderítésre célzó lépéseket is csak a legkivételesebb esetekben teszik meg, — nem igen lehet.

Azután meg valljuk be, hogy „peccantur intra et extra muros” s a választási dolgokra vonatkozólag, kvalifikált bűnös esekelmények, éppen nem olyanok, melyekért a megsértett társadalmi rend szava felszokott kiálltani: hanem a legtöbb esetben oly motivumok által vezetettek, amelyeket, száz és százféle oknál fogva, a társadalom, vagy legalább is mindig egy tekintélyes rész, megbocsájt vagy enyhén bírál meg.

Pedig tény az, hogy a választások tisztaságától függ a nemzeti akarat helyes kifejezése és érvényesülése.

Azt mondták eddig, hogy a választások tisztaságáról szó sem lehet addig, míg választási ügyekben a parlament kebeléből alakult, nem pedig teljesen független bíróság ítél.

A kormány intenciója szerint legközelebbre döntő lépések várhatók s amennyire következtetni lehet, választási ügyekben a bíraskodást a közel jövőben, nem parlamenti bizottság fogja gyakorolni.

S habár vakmerőség a részrehajlás vádját az eddigi bíróság szemébe mondani: megnyugtatóbb lesz az ország polgáira nézve is az a tudat, hogy *politikai áramlatoktól* teljesen függet-

len bíróság kezébe lesz letéve a választási ügyekben való bíraskodás dolga.

A sérelmek egyik, talán legtöbbször s nem elég megfontoltan hangzott pontja: a választásoknál a tisztviselői, a közigazgatási tisztviselői pressió. El sem lehet mondani, hogy hányféle alakban variálták ezt. A tisztviselő hivatals beavatkozása a választásokban, lehetetlenné teszi a vélemény szabad nyilvánítását. Hányféle adagban fálalták fel ezt a tetszetős mondást a választásoknál vereséget szenvedettek, ide lent és oda fent.

Természetesen a megbukott csak nem vallhatta be, hogy azért szenvedett vereséget, mert a többség nem volt mellette, hanem, mert a tényleges többség, — mely szerinte mellette volt — a hivatalos beavatkozás folytán nem érvényesülhetett.

Az a bizonyos hivatalos beavatkozás meg teljes mértékben szabadon folyhatott, annak erőteljesen kellett működnie azon nem szabályozott függésnél fogva, melyben a tisztviselői kar a kormányval állott s azon helyzet következtében, mely választott tisztviselő és választók között fenállott. Minden esetben ezzel vigasztalta magát a vert had s ezt hányta fel a parlamentben.

A közigazgatási tisztviselő állása nemsokára más lesz. Hivatalnok lesz a szó szoros értelmében. Pontosan körülírt hatáskörrel, független lefelé szabályozottan s az adminisztráció érdekei által parancsoltan függő felfelé.

Szóval közigazgatási teendőknek a saját hatáskörében leendő ellátására lesz hivatva nemsokára első sorban, de kizárólagosan, — *mint hivatalnok*.

És mint állampolgár, mint politikai jogokkal felruházott állampolgár? Igen érdekes e kérdés, mert van ma az országban egy áramlat, mely a választások purifikálásának jelszava alatt olyan túlzásba megy, ami igen nagy kárára lehet, ha t. i. az elfogadtatnék — ugyan annak a nemzeti akarat helyes érvényesülésének, melynek eddigi lehetetlenségét — mint kifejeztük — annyiszor hangoztatták.

Arról van ugyanis szó — némely részről, — hogy a tisztviselőben annyira elveszen az ember, a politikai nézet nyilvánításra jogosult polgár, hogy

ez utóbbi se ne lásson, se ne halljon másról, csak íróasztalról és a közigazgatásról.

A tisztviselő legyen tisztviselő és semmi egyéb.

Igen jól megérthetett mindenki, hogy mire célozunk? A tisztviselőknél a választási mozgalmakban való szerepléséről.

A kormány, helyesen, abból a szempontból indult ki, a választások tisztasága érdekében s azért, hogy azok minden hivatalos beavatkozástól mentek legyenek, — hogy a tisztviselőnek, mint ilyennek, a választási mozgalmakban való actív vezérlő szerepléstől vissza kell magát tartani, egyfelől hivatala tekintélye, melyet más irányban kell érvényesítenie, másfelől a választásoknak hivatalos befolyásoktól mentessége érdekében.

Ezt precizírozni kell, ez precizírozva is lesz. De tovább menni tiltja nemcsak a *magyar állami-ság* érdeke, hanem a politikai eszély is.

Ha a többség engedne az említett áramlatnak, oly túlzásba esne, melynek következménye *első sorban* a tisztviselői karnak állampolgári degradálása — hogy ne mondjuk nullifikálása — lenne.

A közre azonban egy másik szempont a fontosabb.

Ha túlzásba esünk s megvonjuk a tisztviselőtől nemcsak azt, hogy a választásoknál *hivatalos* hatalmát érvényesítse (ez helyes), de azt is, hogy intelligenciájának erkölcsi, egyéni súlyát, — nem mint tisztviselő, de mint ember, *mint minden állampolgár*, lathá vesse: akkor tévesztjük a legjobban szem elől a választások tisztaságának, a nemzeti akarat érvényesítésének elvén felül, a magyarság érdekeit is.

Az az egyedül elfogadhatónak látszó érv, hogy a tisztviselőtől az embert, az állampolgárt különválasztani alig lehet, vagy végzetlenül nehéz, s hogy így, ahol működni fog politikailag az állampolgár, lehetetlen, hogy levetkezze a hivatalnokot, lehetetlen, hogy magával ne vigye *hivatalos* hatalmát: csak azt jelenti, hogy ez irányban kell törekedni a helyes (elismérjük, hogy nehéz) különválasztás keresztülvételére, nem pedig azt, hogy miután ez nem könnyű dolog, tehát ítéljük a tisztviselőt politikai tehetetlenségre.

Röviden, a közigazgatási tisztviselő hivatalos beavatkozását a választásoknál tegyük lehető-

A „BÁCSKA” tárcája.

Sóhaj.

Miért a vágy szép szememben?
 Miért a sóhaj ajkadon?
 Hova szállt el vágyó lelked
 Messze szállt sóhajdon?

... Óh! a vágy, az könnyen támad,
 Mint a hab két sik tavon,
 És mielőtt partot érne:
 Megtörök egy más habon.

Könnyen két a sóhajítás is,
 Mint a szellő alkonyon:
 Megszédül a fa-lomb tőle,
 Aztán eltűn, eloson.

Nézd a lepke: rövid élete,
 S míg a rét-virágra száll,
 Sohasem tudja, hogy melyiken
 Éri utól a halál.

... Ilyen az a röpké sóhaj,
 Mely elhagyta ajkadat, —
 S bár én lettem volna mégis!
 Mert gyönyör lett vón a vágy is,
 A halál, mit ajkad ad!...

Erdéji Zoltán.

A „ZSIGA BÁCSI TELE.”

No már az angol királynő meg a muszka cár elég nagy hatalmasságok a keleti félgömbön, de sohasem hallottam vagy olvastam rólok, hogy nekik „saját külföld” telük volna, mely nevükről nevezetnek. Ellenben a Sármedlén szert tett erre a nevezetességre Zsiga bácsi. Igaz, hogy szörnyen akarata ellenére történt, ami történt; hanem miután abból az alkalomból a közvélemény megszavazta neki a „külön telet” ez évtize-

dek óta mai napig is fenn áll s a sármelléki ember akármilyen derülten haladjon is az esztendő eleje — (eltekintve az idej muszkanak való téltől) — márciusi nyiladozaskor is azt mondja fejcsóválva: még nem mult el a Zsiga bácsi tele.

No de ennek a dolognak egy kissé messzebről kell neki kerülni.

Már néhány év elmúlt akkor a nagy világ-omlás után, mikor anyi szép remény, vágy, illúzió ragyogása elsötétedett Világosnál; mindamellett a magyar emberben összeszalakzott keserűséget még nem sikerült lecsapolni a fennálló hatalomnak. Hallgatolag elvult határozva, hogy annak nem engedelmesskedünk — mert nincs annál nagyobb gyönyörűség. — A többi is, Zsiga bácsi is ur volt, alig tudta számát ökrének, jubának. Ha ismerős volt is, de nem volt használatos az a cudar, hosszú, léniázott papiros, (váltó) a megfordított Jákob lajtorjája, mely lefelé visz a pokolba. Csak a lelke volt a magyar embernek kifosztva mindenből, am anyagilag jól állott. Ha ráküldtek tizenkét cserepárt — mivel, hogy nem akart adót fizetni a németnek — hát göbölöyökké hizlalta azokat, de nem fizetett, sőt keserű humorral dalolta, hogy: „Ajtó mögött a sajtár, bele esett a zsandár. Dárúm, madárúm.” Szóval még a „felejthetetlen” ötvenes években esett ez az eset. A természet — ez a jószívű dajka, kedvezni akarván a nemzetnek, melyet állandó politikai tél borított — már februárban megragyoztatta sugarait, enyhe idő hozta bimbózába a gazda reményeit, a derült ég, mintha azt mondta volna a népek: lásd, ha mindenki elhagyott is ott lenn a földön, innen a magasból az Isten mosolyog le rád, bizzá! — Mert olyan szépek a tiszta februári napok, a reménynek erősebb varázsával hatnak ránk az év más napjainál. Az ember örömet áll meg a szelíd napfényen szemlélni a békétűró igas marhák fordulását a barázdák végén s örömet gondolja el, hogy az egész áldott esztendő előtte van.

Ha február ilyen volt; március sem akart alább való lenni. Gyönyörű napos idő járt, felhőtlen kék ég-gel, csillogó napfényvel, a bársony puha lég tele volt ibolya illattal; a lomb erdő ugyan még világos, mintha

e természetes oszlopcarnok fedelét elvették volna; a hatalmas zöld, mely később a görcsös ágakat feldiszíti még most a barna rügyek alatt milliárd pehelykébe volt összeszorítva.

Zsiga bácsinak szép selyem nyája messze kijárt már a Sárretra, festeni való virgonc báránykák ugráltak a pázsiton. Nádból hevenyészett karám vala ott, melynél el-el feküdt a legelő jószág, míg a számadó juhász kampós botjára támaszkodva nagy lelki megelégedéssel szivta pipáját, melyben sercegeve görnyedt a tilalmas szűz muskotály.

Nohát Benedek napja volt, ami március 21-én esik. Szép verőfényes idő, a szellő is hallgat, legfőlebb azért mozdul meg, hogy nógassa a rügyet, hogy lebbentse föl már barna fátólát. Legelészik a nyáj az arany időben, a botjár benézett a hatvani pusztára, ahol szeretője — Duczi Terka nehéz beteg, azt estig onnan ki nem lehet vélni. Maga van a számadó két kutyájával, ott heverész a karám oldalánál.

Elmegyen a jószág, ha van ki ereszsze, pedig tán nem is jó a karámtól messze bocsájtani. Csak egy, öreg úrú marad a nádkotmány mellett, olyan komoly, okos kinézésű jószág; valóságos Deák Ferenc a juhok közt. — De hát mért ne mehetnének el, hiszen jó idő van? No, no, tavaszi időnek jó kedve csalo.

Egyszer délután az ég violaszínű mélységéből kikapaszodik egy sötét felhő s kevesebb idő alatt, mint a juhász pipáját kiverhetné elterül s az egész égboltozat olyan lesz, mint egy gyászszal bevont templom. Már a kanális habocskaí bokrosodnak a hideg szél csókja alatt, mely nyögve, sivitva tapogatja láthatatlan kezeivel a karámot, majd végig nyargal a Sárreten, ordít és jajveszékél, mintha az egész levegő megörült volna, mely azonfelül tele van apró jégcszálkakkal, mert kegyetlenül hull a havas eső. Eleinte földre stított fej-jel a nyáj összefordul, csak egy-egy válik ki a tömegből s futásba eltévedt fia után béget; hanem azután, mint az őszi levelet, „kit erre, kit arra kergetnek a szelek.” Két kutya is van, de azoknak most nem lehet hasznukat venni, szűkölve húzódnak a nádkarám mellé.

lenné; erkölcsi befolyásában, mint embernek, mint intelligens állampolgárnak ne vonjunk olyan korlátokat, melyek csak a köznek lehetnek ártalmára.

Mi indokolja ezt, azt hosszasan fejtegetni felesleges. Aki tudja, mi ma és mi lesz még hosszú időn keresztül a tisztviselői kar — Magyarországon, minő erkölcsi tényezője az a közéletnek, minő számot tesz hazánk intelligenciájában, milyen támasza éppen a magyarságnak, az érzi azt is: mit jelentene ezen kiváló tényező erkölcsi súlyának nélkülözése a politikai életben, az az ott, ahol az államakarat erőforrását meríti. Magyarországon különösen, de egyébtől is igen nagy szó még: az erkölcsi tekintély.

Ideális viszonyok között, ahol a felvilágosodottság általános, az intelligencia és műveltség igen magas fokot ért el, ahol tehát a hivatalnokai kar erkölcsi súlyára sincs szükség, s ahol, a mi fő, az együvé tartozás érzete megdönthetetlenül vezérlő elv, ott talán lehetne ennyire menni.

Nálunk ez veszélyes. Rekesszük el teljesen a politikai tért Magyarországon a tisztviselők elől, hogy azután hogy fog érvényesülni a nemzeti akarat, kik által fog vezetett, arra nézve a felelet lehet sokféle, de egy bizonyos, hogy ennek a vezetésnek az idővisszében és teljességében sokkal kevesebb a garancia, mint azon bizonyos fictiv tisztviselői omnipotenciában.

Azok, akik a kormánynak a tisztviselői állást helyesen megállapító javaslatát oly értelemben akarják a túlzásba vinni, hogy Magyarország igazán számot tevő intelligens és magyar tisztviselői kara politikailag befolyás nélkülivé tétessék, a sokszor hangzatosított „választások tisztasága“ elvének nem tesznek hasznos szolgálásokat.

A ház tanácskozásainak elhalasztása. A kormánypárt e hó 24-iki értekezletén a miniszterelnök azt a javaslatot tette, hogy miután a ház közigazgatási bizottsága az államosítási törvényjavaslat tárgyalásának nagy munkájával van elfoglalva s miután a bizottságra, mint a kormánynak nézve felette nehéz részt venni a tanácskozásokban, mikor a ház is egyidejűleg üléseket tart, halasztassanak el a ház érdemleges tanácskozásait addig, míg a bizottság elkészíti a reformjavaslattal s csakis miniszteri előterjesztések átvétele céljából tartson a ház addig esetleg ülést. Az értekezlet hozzájárult a javaslatához.

Tanfolyam az állami tisztviselők képzésére. A közigazgatás államosításából kifolyólag a belügyminiszter a vallás- és közoktatásiügyi miniszterrel egyetértéssel elhatározta, hogy Budapesten legközelebb közigazgatási tanfolyamot állít fel, melynek az a célja lesz, hogy az államosított alsóbbrendű közigazgatási tisztviselők elméleti uton is bevezetessenek az állami közigazgatás reform intézményébe.

Fizetésemelések. A kisebb javadalmazású állami intézeti alkalmazottak sorsának javítására jelenleg a pénzügyminiszteriumban tervezetét dolgoznak ki, mely legfőbb intézkedésében oda tendál, hogy a jelenben rendszeresített lakbérilletmény beszüntetése mellett, egy a fizetés után megállapított 40%-os pótlék rendszeresítették. A javulás a mostani állapothoz képest csak vagy 8—10 százalékra menne. A pótlék 1892. január 1-ével lépne életbe. — A magyar államvasutak kisebb javadalmazású hivatalnokai anyagi helyzetének javítására már két nagyobb mérvű előléptetés és kinevezés érte a személyzetet, mely az összes alkalmazottak állagának mintegy negyedét ölelte föl. A műszaki közegek egyáltalán jól vannak dotálva és a kisebb javadalmazású egyéb szakhivatalnokok helyzete is javíthatni fog olyképp, hogy ezentúl az első kinevezések nem a jelenlegi 600 frttal, hanem 700-al fognak eszközöltetni.

A vén juhász is nyakába kapta a szűrt, leguggolva várja, míg a pogány idő szűnik, nem szól egy szót sem, kivéve, hogy irtózatosan káromkodik, amit a szél meg a setét felhő úgy látszik, hogy megért, mert keményen vagdalja arcához a havas esőt, mintha egy marok tü furdónék hegyével a képébe.

Már a selyem nyábjól egy fia bárányt sem látni, elgyalázta őket az idő, néha néha hangzik messziről, mintegy álomban a szomorú bégetés, megszakadni készülő birka szivek végsőhajtása. Sokat bevett a kegyetlen szél a kanálisba s ott lelték sirjukat a jéghideg habok között. Olyképp megakadt valami kőrő, vagy vakondok turásban s ismeretes türellemmel várta a megfagyást. Némelyeket lezavart a szél, meg eső a rétszilas határig, sáncokban, sövények mellett találtak meg másnap. Volt olyan akárhány, amelyik kebelére szorítva két lábával kiesiny báránykját, utolsó lehelletével is azt melengette fagyott meg. A kibén érző szív van, nem nézhette másnap a pusztulást megindulás nélkül.

Nohát ezt a napot, Benedek napját nevezik a Sármeleken „Zsiga bácsi tele“-nek.

Ellenben a bojtár ott van a hatvani pusztán, számlálja, lesi Ducei Terkának a lélegzését. Megfázott a szép leány a kálózdi bálon, azóta csak zihált a keble, hervadt a színe, olyan baljóslatu módon kiabált ki belőle a tüdő, mint szegény ember licitációján a végrehajtó. Végre ágyba esett s az ispán ur, a kinél szolgált, elhajtotta, nem adott helyet a beteg leánynak. A bojtár szegényebb lett egy illuzióval. Ő eddig azt hitte, hogy az uraknak is van szívük csak úgy, mint más embernek, csak hogy jobban el tudják titkolni, hogy hol van s ime csalódott.

Ott fekszik a szép leány a béres háznál valami szalma lészán. Tevéceselő vén asszonyok fecsegnek fellette emeletes ostobaságokat. A bojtár meg-meg fogja a beteg kezét, mely olyan, mint a kék pántlika, ránéz kimondhatatlan paraszt fájdalommal s egy-egy könnyet morzsol szét markában. Kinn veri az ablakot a havas eső, ott benn zihál a szép leány, a tüdeje fogyóban, az élet már csak úgy vonszolja magát, mint a szekér,

Versenyfogadások. A belügyminiszter a versenyfogadások közvetítését célzó versenyirodák megszűntetése tárgyában a következő körrendeletet intézte a törvényhatóságokhoz: Minthogy a löversenyek eredményére történő fogadások közvetítése céljából utóbbi időben részint u. n. „sport-irodák“ nyitattak, részint erre sport- és más hírlapok kiadóhivatalai vállalkoztak, mely illetékellen közvetítés folytán a versenyfogadások veszélyes kiterjedést nyertek; minthogy továbbá az ilyen fogadások közvetítése sem a szabádirpar fogalma alá nem vonható: a versenyfogadások és az ezekkel járó játékszenvedély lehető korlátozása és a közönség kizsákmányolásának megakadályozása érdekében a löversenyek eredményére történő fogadások (totalisatortételek) közvetítését bármely alakban közrendészeti szempontból ezennel eltiltom és az e tilalomba ütköző közvetítést az 1879. XL. t. c. 1. §-a alapján 10 napig terjedhető elzárással és 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő kihágásnak minősítem. Ezen rendeletment szerint, a löversenyek eredményeire való közvetlen fogadások csak a futtatás idején és csak a futtatás körülzárt színléhen lévén megengedve, felhívom a törvényhatóságokat, hogy minden más akár belföldi, akár külföldi löversenyek eredményeire való fogadások és tételek közvetítését erőlyesen akadályozza meg, és intézkedjék, hogy esetleg előforduló kihágások ezen rendeletben megállapított büntetéssel sújtassanak.

Az aprópénz szaporítása. Szép summa aprópénzt fognak legközelebb verni. A pénzügyminiszter ugyanis e hó 20-án törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé, mely szerint a monarchiában 1 millió frt rész-váltó pénz veretése rendeltetik el. Ez összegből Magyarországon 30 százalékot (vagyis 300.000 frt értékűt) fognak verni, még pedig csak is egy krajcárosokat

Zombor város építkezései.

A kik a közélet terén szerepelnek, azoknak mindig készen kell állaniok, hogy ténykedéseik bírálat tárgyát képezik, és mi részünkről sohasem panaszojzuk fel, ha más pártállást, más elvet hirdető lapársaink a közélet egyes fázisai felett bírálatot mondanak, feltéve, hogy e bírálat tárgyilagossá és a mi fő, igazságos.

Fájdalom, a „Z. és V.“ 23-iki számában fenti cím alatt megjelent cikkre, azt hisszük, még írja sem fogja reá e tulajdonokat, bennünket pedig meggyőzött arról, hogy Apelles csizmadiájának céhe még mindig nagy és virágzó.

Ha valaki nagy hetykén, tudákos arccal egy hatóságra, mérnökre, főorvosra, közegészségügyi, építészeti és az Isten tudja még miféle bizottságokról azt állítja, hogy tudatlan, akkor talán a tisztesség is megkövetelné, hogy egy kicsit utána járna a dolgoknak, melyeket ellenük felhánytorgat.

Amugy mellékesen említjük csak meg, hogy a t. Anonymus ur még azt sem tudja, hogy a római kath. fiú iskolát nem a város, hanem a római kath. hitközség építette, hogy tehát ehhez ép úgy nincs köze a városnak, mint nincs a t. cikkirő ur lakházához. Ebből kifolyólag ugyan még azt is meg kell jegyezni, hogy ezen iskola terveit országos hírvé építész készítette, a ki bizony felette áll annak, hogy névtelen laikusok „magazinum“ stílusának emlegessék munkáit.

A mi a tulajdonképeni városi építkezéseket illeti, cikkirő ur figyelmét először is egy körülmenyire hívjuk fel, mely corpus jurisunkban 1888. VII. t. c. alatt „az állategészségügy rendezéséről“ cím alatt szerepel és melyben majd megfogja találni a vágóhid építésének magyarozatát. Nem szeretünk ugyan felnőttek oktatásával foglalkozni, figyelmeztetni vagyunk azonban kénytelenek Anonymus urat, hogy e törvény alapján vágóhidak vaspályáktól és főbb közlekedési vonalaktól lehetőleg távol építendőek és ha kíváncsi ezen rendelkezésnek okára, úgy azt is megsugjuk, hogy ez az állati járványok terjedésének lehető meggátálása céljából történik.

A kinek kis fogalma van a meteorológiáról, a ki tanulmányozta a légáramlatoknak irányát, az a józan ész alapján állónak tartja azon rendelkezést, hogy minden büzös telep, gyár, vágóhid, dögter a város déli oldalán helyezendő el, egyuttal pedig gratulálhat azon kitünő orr tulajdonosának, ki a régi vágóhid büzét nem szagolta. Ami a vágóhid többi hiányait illeti, mint az „ezrekbe“ került réz-üst (!) stb., erre nézve a gyengébbek kedvéért ismét kénytelenek vagyunk megjegyezni, hogy a vágóhid szabályrendelet, melynek folytán az aprómarha is künn levágandó, még miniszterileg nincs jóváhagyva és ezen vágókamarák azért nem használatnak. Azon bizonyos üst pedig csak százkába is alig került. — Hogy a mészárosok a régi vágóhid piszokjában jobban érezték magukat, elhisszük, ha ugyan természetesen nem is találjuk, de talán még jobban örülnének, hogy ha otthon lehetne vágni. Mi úgy tudjuk, hogy e vágóhidak nem a mészárosok kényelméért, hanem állategészségügyi érdekek indokából épülnek, hogy a nagy közönség mindig egészséges lust kapjon.

Nem tudjuk a t. cikkirő honnan veszi egyébe állításai közt azt, hogy Koch kolozsvári egyetemi tanár azt mondotta volna, hogy Zomborban sem elég, sem jó artézi ivóvíz nem lesz. A hírlapirői tisztesség tart vissza attól, hogy ezen állítást a maga nevében megnevezzük, privátim pedig szívesen rendelkezésére bocsátjuk Koch tanár leveleit, melyekben ép az ellenkező van mondva, ép úgy ajánljuk szíves figyelmébe az országos geológiai intézet szakvéleményét, a víz minősége tekintetében pedig az országos vegykerületi állomás szakvéleményét, mely szószerint azt mondja róla, „jó ivóvíznek tekintendő“. Azok az urak talán mégis többet értenek e dologhoz, mint Anonymus ur!

Anonymus ur szavaival élve „venio, nunc ad Fortissimum! A honvédlaktanya. Az ezen cikkben már gyakrabban apostrofált gyengébbek kedvéért szükségesnek tartjuk megemlíteni, hogy a honvédlaktanya összes építési költsége alig rug többre 110,000 frtnál. Ezen laktanyáért a város (beleértve a 30,000 frtba került régi emeletes épületet is) éventéknek csak 7000 frt körül kap bérmegettérítést, teljesen indokolt tehát, hogy ezen építkezésnél 20—30,000 forintokkal ne dobaldozunk!

Hogy kaszárnyát a városon kívül kell építeni, hogy annak mind a város oldalon szabadnak kell lennie, ezek mind nagy felfedezések, hanem financiális tekintetben legsikerültebb azon megjegyzése, hogy a legalkalmasabb hely a régi közös hadseregi laktanyák lettek volna. Hogy is ne! A vármegye azokért 56,000 frtot kért, a régi emeletes épületet, mely az új laktanya kiegészítő részét képezi, borsón nem lehetett volna áttolni, ezt is ott újra kellett volna építeni, ez ismét 30,000 frt, számba véve még azt is, hogy e rész a városnak legmélyebben fekvő része, hol sokkal több alapozás kellett volna, nem csalódunk, ha azt állítjuk, hogy ezen laktanyának felépítése az Anonymus által javasolt helyen épen még egyszer annyiba került volna, dacára annak, hogy a bérmegettérítés ugyanaz maradt volna. Ugy látszik Anonymus ur még nem fizetett életében pótdót, hogy úgy dobaldozik az ezresekkel!

Ha ismerné a laktanya építés történetét, tudnia kellene, hogy az általa javasolt helyet a közös hadsereg is ép a rossz ivóvíz miatt nem fogadta el építési helyül. És azt hiszi, hogy a mi azoknak rossz volt, az a honvédeknek jó volna? Ami azon építészeti, viz-és talajjavítási programot illeti, melyet ezzel kapcsolatban kifejt, dacára annak, hogy e dolgokkal ismételtlen foglalkoztunk, és hogy szakértőket kérdeztünk meg, megérteni képtelenek voltunk, azt szíves figyelmébe ajánljuk, hogy a terveket a honvédelmi miniszterium megvizsgáltatta, jónak találta, ott pedig az egészségügyi kérdéseknél nem kontárokot kérdeznek meg. Ne fájjon attól Anonymus ur feje, hogy a laktanya kicsiny lesz, maga a honvédség kívánta azt úgy Melleleg megjegyezzük még azt is, hogy ezen épületnek két, nem pedig egy kapuja lesz, az alapfalak vékonyságára pedig kénytelenek vagyunk az országos műszaki tanács véleménye alapján Vöröshegy Dáviddal azt felelni cikkirő urnak: „Tojás, maga ezt nem ért!“

Megvalljuk, kissé érdemén túl is foglalkoztunk ezen cikkel. Kénytelenek voltunk azonban a közönség előtt feltárni azon végtelen tájékozatlanságot, mely e cikk íróját vezette. Visszaélünk a sajtó hivatásával, ha nem rántanók le a leplet egy törekvésről, mely e városnak a közügyek terén működő polgárait és tisztviselőit mocskolva,

melynek kerekéi hiányoznak. Borzasztó a harc, melyet vív az ifjú lány ereje ama rettenetes fekete vitézzel s csak hajnalban végződik teljes legyőzetéssel. Milyen szép még holtan is — mondják a vén asszonyok. — Menjenek ki innen mind! ordít a bojtár és zuhogva, zokogva borul a Ducei Terka hideg tetemére s nincs keze ügyében egy számár, hogy „nagyot ütne botjával annak a fejére.“

Azóta több esztendő mulott el harminenél. Megváltozott az idő világ ábrázata. Zsiga bácsit is megvisselte az idő. Nincsen selyem nyája, szép csengős gulyája. Sok sok egyéb minden elenyészett, mint a jobbagyok kifejezik magukat: „egészen leromlottak az urak.“ A vagonon azon dolgok sorába tartozik, melyek többé nincsenek, eltűntek az emberi megfoghatóság köréből. A hosszú léniázott papiros, a megfordított Jakob lajtorjája nagyon divatba jött. Résztint idegen, résztint bizonytalan egzisztenciájú egyének kerekedtek felül az országban mindenütt, a kik keresztényi 33 percentre dolgoznak. A legtöbb kalap, az ilyen gazemberek süvegében kopik el. Gazdagnak lenni valósággal gyanus. A mai világban, mikor oly sok egykori cseléd és haszontalan ember jár hinton: van a szegénységben a lelki nemességnek és a jó izlésnek némi zamataja.

Zsiga bácsinak a fejére is szép fehér tél borult, talán el is felejtette azt a Benedek napit, de a sárrethi ember március közepéig gyanakodva mondja: még nem mult el a „Zsiga bácsi tele.“

A bojtár egy marék földet tett a Ducei Terka sírjáról tarisznyájába s a tinódi szőlők közt hallott a pásztor a megbesztett állat hörögéséhez, vagy egy elfévedt kutya vonításához hasonló, hosszú, kegyetlenül szuró jajgatást. Ithun azt mondta, hogy:

„Hej gazduram adja ki a levelem,
Nem leszek én kelmeddel egy kenyeren.“
És elment a tulsó félre, soha se látták többet.

Kajabusz.

Melléklet a „Bácska“ 33-ik számához.

csak saját hivatásának adta fényes tanujelét. Mi is csak azt mondjuk József császárral Anonymus urnak:

„Liebe Frau von Kämeter,
Näh'n Sie lieber Hemeter.“

Helyi és megyei hírek.

Miniszteri biztos. A földmívelésügyi miniszter Koczkar Zsigmond országgy. képviselőket, a felső-jegri-iskolai vízlecsapoló társulat ügyének igazgatójára miniszteri biztossá nevezte ki.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Frankl István bírtokost, a szabadkai állami tanítóképződei igazgató-tanács tagjává nevezte ki.

Áthelyezés. Roth Nándor, volt zentai kir. járásbíró, ki többi időben a budapesti kir. táblánál volt beosztva mint kisegítő bíró, a szabadkai kir. törvényszékhez helyeztetett át törvényszéki bírónak.

Áthelyezés. Koháry Gyula m. kir. honvédfőhadnagyot, városunk társas életének egyik kedvelt tagját ugyanezen a 6. ezred kötelékében Szabadkára helyezték át.

Kinevezés. Csernus Pál végzett joghallgatót a zombori kir. törvényszék elnöke a vezetése alatti törvényszékek joggyakorlóká nevezte ki.

Az új királyi táblák és főügyészségek összes tagjai május hó 5-én fogják letenni a hivatalos esküit.

Primícia. Kun István esztergomi egyházmegyei főszentelt áldozár (a zombori kir. törvényszék pertárokának ösese) tegnap, azaz április 27-én d. e. 9 órakor mondotta első miséjét a helybeli róm. kath. templomban. Ezen ünnepélyes első misén apát-plébánosunk is celebrált. A templomot nagyszámu ájtatos közönség töltötte meg.

Az orsz. közigazgatási bizottságban ismét megszólalt egy megyénkbeli képviselő. Még folyik az államtisztasági törvényjavaslat részletes tárgyalása. Az e hó 24-iki bizottsági ülésen az 59. §-nál (mely a nagyobb vármegyékben a másodállásban alkalmaztatásait rendeli) Jovits István, a hódásági kerület képviselője, indítványozta, hogy a másodállásban a megyei bizottságban, az állandó választmányban és a főispáni székben is tagja legyen. Az indítványt elfogadta a bizottság.

Pályázat. Szabadka szab. kir. város törvényhatóságánál két, egyenkint 700 forinttal javadalmazott aljegyzői állás van üresedésben. Pályázati határidő május 5.

Pályázat van hirdetve a zentai és a titeli kir. járásbíroságnál üresedésben levő albiro állásra.

A sétatangverseny. melyet a városi zeneiskola bizottság a zeneiskola alapítókéjé javára vasárnap délután a városi parkban rendezett, a 2. f. 20. kr. felülfizetéssel együtt 109 forintot jövedelmezett. Az eladott belépőjegyek száma 355 volt. A katonai zenekart házi-ezredünk helyben állomásozó tisztikara szíveségből engedte át a rendező bizottságnak.

Elismerés. A m. kir. pénzügyminiszter a közadók behajtása körül az 1890. évben kifejtett sikeres tevékenységért Richardt Károly kulpini, Bajazetov Zsvikó felső kövili, Büchler Robert új-palánkai, Grosszer Géza rigyicai, Kovásevics Emil alsókövili, Mandics Demeetr vilóvi, Száits Gyula kátyi, Sztarcevic Jenő petrovoszellői, Vajanyi Gyula feketehegyi és Vukov Jakab goszpodineci községi jegyzőknek 25—25, Szesics Mladen o-palánkai és Vraesaries Glisó kovil-szent-iváni jegyzők, Beresényi József plávni, Hajdu Pál sztanisicsi és Róthfeld Ignác petrováci aljegyzőknek 20—20 frt. jutalmat engedélyezett. — Cziraki József kis-hegyesi, Fischer Nándor gujdobrai, Gutwein Lajos torzsai, Halm Emil madarasi, Kunszabó Antal ó moroviaci, Malliu Károly obrovaci, Rumbach Mihály karavukovai, Sigmund Götér ósovői, Takács Miklós ó kanizsai és Thurszky János szontai községi jegyzőknek pedig elismerését nyilvánította.

Katonazene. A 23. ezred zenekara tegnap délután 4-től 6 óráig sikerült hangversenyt rendezett a helybeli „korzón“ a cukrászda előtt. Intelligens publikum hallgatta a Kral karmester vezetése alatt működött zenekart.

Elismerés. Lakatos Béla, tiszaföldvári községi jegyző a következő tartalmu levelet kapta Bezerédj Páltól, a földm. miniszternek a selyemtermelési emelés céljából kiküldött meghatalmazottjától: „A kertületi selyemtermelési felügyelő urnak beterjesztett évi jelentésből örömmel értesültem, hogy azon emelkedés, mely Tiszaföldvár község selyemtermelésében a lefolyt évben mutatkozott, főleg azon élénk érdeklődésnek és buzgó közreműködésének köszönhető, melyet jegyző ur az ügy érdekében kifejtett szíves volt. Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy jegyző urnak, ugy az ügy, mint a gondjaira bízott község érdekében követett azon bazafias buzgalmaért teljes elismerésemnek és köszönetemnek öszinte kifejezést adjak. Az ügyet továbbra is szíves jó indulattal ajánlván, maradtam bazafai üdvözléssel. Szegszárdon, 1891. február hó 27-én. Bezerédj s. k.

Állandó tőrzene. Minden esztendőben kísért az az eszme, hogy milyen jó lenne hetenként egyszer valamely szabad helyen, pl. a korzón muzsikát hallgatni. A cigányzene erre természetesen nem alkalmas. A mi tiszoltó bandánk meg derék emberekből áll ugyan, de muzsikálni nem igen tud. Reformálni akarják a bandát, hogy képes legyen megfelelni ezen mindnyájunk által kívánt kellemes szórakozásnak. Persze áldozatok nélkül ez nem megy, mert szerződötti kellene egy értelmes karmestert, meg egy pár jó muzsikust. Az eszmét az idén olyan kéz támogatja, hogy ha a terv egyáltalában sikerülhet, ugy most ténnyé fog válni. Nagyon sokan fognak a patronusnak köszönetet mondani.

Erdekes sajtópör. A zentai Kozits-Fischer-féle híres affaire sajtópörre is adott okot. Tudjuk az esetet: Kozits Elemér nyilvános helyen fölpofozta Fischert, utóbbi kihívatta Kozitsot, ez nem fogadta el, s következtek a nyilatkozatok. A nyilatkozatok meg sajtópört vontak maguk után. Kozits Elemér végzett jogász sajtóügyi feljelentést tett Fischer Jákob, a „Zentai Közlöny“ ez idő szerinti szerkesztője ellen, nevezett által egy a saját lapja, mint a „Zombor és Vidéke“ s „Bácskai Ellenőr“-ben közzétett nyilatkozatai folytán.

A cservenkai népbank. A cservenkai népbank, mely Spannagel Samu könyvelő eltűnése és üzel-

mei folytán jelentékeny veszteséget szenvedett, mint értesültünk, a napokban közgyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy a bank működését továbbra is folytatni fogja, a váltohamisításokból származott 20,000 frt kárt az igazgatóság végérvényes intézkedésig a sajátjából fedezi. Az ülésen töbrendbeli választások ejtettek még meg.

Elszámolás. Az 1891. évi ápril hó 26-án a városi parkban megtartott sétatangversenyen, — melynél házi ezredünk teljes zenekara játszott — befolyt: eladott 355 drb belépőjegyért 106 frt 50 kr, felülfizetések 2 frt 20 kr, programmokért 30 kr, összesen 109 frt. Felülfizettek: Paecher Örnagy ur 1 frtot, Ullmann főhadnagy ur 30 krt, Falcione Lőrinc ur 70 krt, dr. Kollár Gy. ur 20 krt. — A zombori zeneiskolaalap végrehajtó bizottsága.

Ezüst lakadalom. Ritka, szép ünnepély folyt le f. hó 23-án a bács-földvári róm. kath. templomban. Putz Albert, ottani műmalom-tulajdonos és neje szül. Király Emma ünnepelték egybekelésüknek negyedszázados évfordulóját. Ezen alkalommal Blázek Lajos plébános az ünnepélyes szentmise után megáldotta a 25 éves frigyét és alkalmi beszédet intézett a jubilánsokhoz és azoknak jelenvolt gyermekeihez.

Esküvő. A helybeli róm. kath. templomban tegnap (ápril 27-én) délután esküdtött örök hűséget Kiss József szontai vendégfős Kun Katia kisasszonynak. Az esketési szertartást a menyasszonynak bátyja, Kun István ujmisés lelkész végezte, ki első miséjét ugyanezen napon d. e. tartotta meg.

Kézfogó. Grosser Géza, rigyicai jegyző, eljegyezte Baján Szedressy Mariska kisasszonyt Szedressy Adolf nyugalmazott mohácsi járásbíró leányát.

Az első szerencsétlenség a laktanya építésénél. A honvédlaktanya épülésénél tegnap délelőtt már szerencsétlenség történt. Egy munkás leány ugyanis a saját vizgázatlansága folytán beleesett az egyik meszes gödörbe. Minthogy azonban a gödör tartalma — szerencsére a szerencsétlenségben — régebben oltott méz volt, a leány csak kisebb jelentőségű sérüléseket szenvedett.

Az új egyiptomi cigarettákat már árulják a különlegességi trafikok. Száz darab 3 frt 50 kr, 25 darab 90 kr.

Székely változás. A bácsi tiszai armentesítő társulat folyó hó 23-án tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a társulat székhelyét Ó Becseről Zentára helyezi át.

Ertesítések a posta- és táviradivatalban. A kereskedelmi miniszter, a posta- és táviradivatalok által magánfeleknek adható fölvilágosítások tárgyában a nagy közönségnek szóló következő figyelmeztetést adta ki: Tapasztaltam, hogy hírlapszerkesztőségek, pénzüntézetek, egyletek, ügyvédök és más magánfelek a posta- és táviradivataloktól bizonyos egyének hitelképességére vonatkozó, vagy statisztikai és egyéb adatok közlését kérik. Minthogy a posta és táviradivatalok magánfeleknek csak a posta és táviradivatalokhoz kizárólag az imént megjelölt ügyekben forduljon fölvilágosításért, mert egyéb tárgy megkeresésekre a postahivatalok választ nem adhatnak.

A tanárok fizetése. Nemrég megemlékeztünk arról, hogy az állami középiskolai tanárok egy kiltdötösödét menesztettek a közoktatásügyi miniszteriumhoz, hogy kerjék fizetésük fölemelést. Most újban (e hó 23-án, a miniszterelnöknel is tiszteltet a deputáció, természetesen ugyanazzal a céllal. A bizottsági szónok röviden előadta folyamodványuk tartalmát és kérte a miniszterelnököt, hogy vegye pártfogásába a tanárok kérelmét. A miniszterelnök szívesen fogadta a küldöttségét s kijelentette, hogy ismervén a tanárok helyzetét, kérelmüket méltányosnak tartja és amennyire a körülmények megengedik, azt támogatni is fogja. Ezek után szívélyesen bucsút vett a küldöttség tagjaitól.

Elmaradt ováció. A bajai polgármestert a napokban fátylaszenével akarta meglepni a város polgársága. A bajai országos hírre megöködött katonai affair ugyanis — mint annak idején megirtuk — azzal ért véget, hogy Drescher Ede polgármester egy katonatiszttel megverekedett. A polgármester magatartása elejétől végig annyira megnyerte a bajai polgárság tetszését, hogy tiszteletére e hó 25-re fátylaszenetel terveztek. Meg is tettek már minden előkészületet, mikor Sándor Béla Bácsmegeye s egyszersmind Baja szab. kir. város főispánja egészen váratlanul Bajára érkezett és a kormány meghagyásából betiltotta a fátylaszenet megtartását. Ezt azért indokolta, hogy a tüntetést a katonaság részéről ellentüntetésre adhatna alkalmat, a mi az alig lecsillapult kedélyeket a végletekig felizgathatná.

A szabadkai izraelita hitközség elnökévé a napokban tartott választáson Kunetz Mór választott meg.

Tűzeset. Veleof János zentai lakosnak háza e hó 22-én d. e. 8 órakor ismeretlen okból kigyuladt és leégett.

Kilincs lopók. A kilincses lopás sportjáról, mely városunkban egy idő óta házigazdák nagy bosszúságára divik, — már megemlékeztünk. Arról értesültünk, hogy a rendőrség a nyomára jött a sportos leventéknek. Azzal védekeztek, hogy a holló meg a szarka se tehet arról, hogy szeretik az ezüstös tárgyakat, így ők sem az okai annak, hogy kedvenc szintük a sárgarépa. Ezt az argumentációt azonban aligha fogadják el s meg fogják az illetőkkel érteni, hogy a sárgarépa szeretni igen, de ellopni nem szabad.

A zombori első betegsegélyező és temetkezési egylet vasárnap (e hó 26-án) közgyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy alapszabályukon némi módosításokat fognak eszközölni. Ugyanis a munkásoknak betegség esetén való segélyezéséről szóló új törvény értelmében egy külön munkás betegsegélyező egylet lenne alakítandó. A mi betegsegélyező és temetkezési egyesületünk most oda módosítja alapszabályait, hogy azok értelmében ezután iparosok segéd személyzetüket is beirathassák ezen már meglevő s szépen virágzásnak indult egyesületbe, s így aztán a törvény értelmében való munkás betegsegélyező egyesület újabb alakítása fölöslegessé válik.

Csőmegszüntetés. A zombori kir. törvényszék özv. Birnbaum Vilmosné zombori lakos ellen a csődöt megszüntette.

Községi rendőrség. Prig.-Szt.-Iván községében f. hó 24-én Ribiczey Béla járási főszolgabíró elnöksége alatt következők lettek rendőrökül megválasztva: szakaszvezető: Schmidt János apatini; gyalogrendőrül: Pardon Mihály, Geppert Antal és Drescher János; lovas rendőrül: Reitmayer György és Knöbl Mihály prig.-sz.-iváni lakosok. Egyben kimondatott, hogy működésüket május 15-én kezdendik.

A 48-asok. A 48-as honvédek közül, mint az országos honvédegylet egyik legújabb összeállított nyilvántartási jegyzéke kimutafja, Zentán 90, Szabadkán 314, Baján 142 és megyénk egyéb területén összesen 1015 negyvennyolcas honvéd van még jelenleg is életben.

Döntvény. A kuria eldöntötte hogy a hivalkok fizetésének vagy nyugdíjának elzalogosítása a fizetési ívnek a kölesin fedezésére való átadása a hitelezőnek zálogjogot nem ad és annyira hatálytalan, hogy az új fizetési ív az illető kérelmére még akkor is kiadandó, ha ezt nyíltan beismerte is.

Városi ügyek.

A gazdasági és pénzügyi bizottság f. hó 24-én reggel és folytatólag d. u. ülést tartott, melyen nagyobb részt a közgyűlés elé kerülő tárgyak vitattak meg. A berkocsi állomások ugy a „Vadászkürt“ előtt, mint a fúteca sarkán aszfaltoztatni fognak. A költségek a kövezésre szükséges anyagnál elért megtakarításból fognak fedeztetni. — Az artézi-kút ügye nagyobb vitát idézett elő, Barthal ugyanis a „Vadászkürt“ előtt is akart medencét készíttetni, a bizottság azonban egyhangulag a mellett nyilatkozott, hogy a különben is csekély vízmennyiség ne osztassék szét annyi felé. — A kockakő előnyös szállítási feltételénél fogva a közgyűlés felhívta a tanácsot, tegyen előterjesztést, nem volna e a következő évek szükséglete is az idén beszerezhető. A főmérnök és vele a bizottság azonban ezt az aránylag csekély haszonra való figyelmet mellőzni javasolja, egyáltalán kijelöli azon utcaikat, melyekben a kövezések a jövő években eszközölnök volnának. És pedig kockakövekkel: Gromon utca, Trefort utca, a Szent-Háromságter, a Trefort és Gromon utcák közt Erzsébet-kört, a Vadászkürt és a Deák-kört közt, Deák-kört a fútecaig és a vármegyeházához vezető ut; hasított kövekkel: a honvédlaktanya előtti, borpiacnak szánt tér, Kistemplom, Csendes, Aranygerenda és Sütét utcák. — A színházi szálloda és a honvédlaktanyának lebontásánál nyert anyagokból a gyártelepen kocsiszin és petroleum raktár fog épülni. Az erre vonatkozó tervet és költségvetést a bizottság helybenhagyta. Fedeztetül az adonál elért 1600 frtnyi megtakarítás jelöltetik ki. — A vásártérnek és a Deák Ferenc körüti nyári utnak elzárásához a bizottság hozzájárult. — Az 1890-ben az uthalozatba felvett dülötak nem birnak mindenütt a kellő szélességgel. A bizottság javasolja, miszerint ez iránt a polgármester a helyszíni tárgyalásokat ejtse meg, addig is pedig csak azon utak javíttassanak, melyek a rendes szélességgel birnak. — A szerb nemzeti színházalappal szemben fennálló 2251 frtnyi tartozás felmondandó és a vágóhídi alaplók visszafizetendő. — Az 188¹/₂-ben a zomborvidéki érdekeltség számára készült kulturmérnöki tervekért még hátralékos 300 frt 12 krnyi költségnek a város által leendő megfizetése javasoltatik, mert ezen tervek habár nem is fogantatosítottak, a jövőre nézve is nagy értékkel birnak. — Roheim Károly és fiai cég a honvédlaktanyaépítéshez szállítandó anyagok kövezetvámmenteségéért folyamodott. Minthogy azonban ez, sem az ajánlatban, sem a szerződésben kikötve nem volt, ezenfelül az ellenőrzés is rendkívül nehéz volna, a bizottság e kérelmet elutasítani javasolta.

Színház. Baja város tanácsa hozzájárult a színházi bizottság azon javaslatához, hogy a jövő színi-idényre Veszprémi igazgatóval köttessék meg a szerződés.

Közgyűlés. Zombor szabad királyi város törvényhatósági bizottsága 1891. évi ápril hó 29-én délelőtt 10 órakor a városháza nagyteremben rendes közgyűlést tart. Tárgyak: 1. Polgármesteri jelentés. 2. Honvédelmi miniszteri leirat a honvédlaktanya építésének meghosszabbítása tárgyában. 3. Kereskedelmi miniszteri leirat az uti biztosi állás iránt alkotandó szabályrendelet tárgyában. 4. Belsőügyminiszteri leirat a gyámpénztári alaplók a közöltségek fedezésére előirányzott hozzájárulási összeg tárgyában. 5. Belsőügyminiszteri leirat Zsvivanovits Samu bizottsági tag részére megszavazott jutalomdíj tárgyában. 6. Az üresedésbe jött kapitánysági irodatiszti és negyedmesteri állásoknak és az esetleg ennek folytán megürülő más állásoknak választás utján való betöltése. 7. A házépítész és kövezési alap 1890. évi zárszámadása. 8. A nyugdíjalap 1890. évi zárszámadása. 9. A közmunkaalap 1890. évi zárszámadása. 10. A város által kezelt különféle alapok 1890. évi zárszámadásai. 11. Az árvaipénztár 1890. évi megvizsgált számadása. 12. Javadalom kezelő bizottság 1890. évi megvizsgált számadásai. 13. A berkocsi állások asphalt burkolata tárgyában beterjesztett főmérnöki terv és költségvetés. 14. Pénzügyi és gazdasági bizottság javaslata az artézi kut végleges berendezése tárgyában. 15. Pénzügyi és gazdasági bizottság előterjesztése a város kockakő szükségletének esetleg több évre való beszerzése tárgyában. 16. A kövezetvámdíj tételek módosítása tárgyában kiküldött bizottság jelentése. 17. A jövő téli színi idényre meghirdetett pályázat eredménye. 18. Pénzügyi és gazdasági bizottság javaslata a városi raktár épület telkén építendő kőolaj raktár és kocsiszin építése tárgyában. 19. Főmérnöki előterjesztés a vásártérre vezető nyári utaknak az új templomtól a vármegyeház telkének déli utca vonaláig leendő elzárása iránt. 20. Deák Ferenc körüti háztulajdonosok és lakosok kérvénye ezen körütn a Falcione Gusztáv-féle és Bikár Tamás-féle házak között a kövezet mentén elvonuló nyári ut elzárása és annak egy sor diszfával leendő beültetése iránt. 21. Polgármesteri előterjesztés a mozgósítási előmunkálatok tárgyában. 22. Polgármesteri előterjesztés a törvényhatósági uthalozatba felvett dülötak szélessége megállapítása és elhatárolása tárgyában. 23. Javadalmi bizottság előterjesztése a jövődeki bírság pénzek hova fordítása iránt. 24. Javadalmi bizottság előterjesztése a szabályrendeletileg megállapított pénzzállítási határidők módosítása iránt. 25. Pénzügyi és gazdasági bizottság

javaslata a szerb nemzeti színház irányában fennálló tartozás törlesztése tárgyában. 26. Pénzügyi és gazdasági bizottság előterjesztése 1035 frt 63 kr behajthatatlan birtokváltási illeték törlesztése tárgyában. 27. Lakatanyai építési bizottság előterjesztése a honvédlaktanya Széchenyi körüli homlokzatán tervezett toronydísz tárgyában. 28. Pénzügyi és gazdasági bizottság javaslata a felekezeti iskolák részére kijelölendő tornahelyiség tárgyában. 29. Bács-Bodrogi vármegye alispánjának megkeresése a kultur mérnöki hivatal által készített víz-szabályozási tervek 300 frt 10 kr-ra rugó költségeinek megtérítése iránt. 30. Jogügyi bizottság jelentése Ulrich Vince terhére előírt 210 frt előleg törlesztése tárgyában. 31. Ugyanannak előterjesztése néhai Ambrozovits János által a városi kórház javára hagyományozott sorsjegy nyereség tárgyában. 32. Közigazgatási bizottság bejelentése az ülése elmaradt tagok iránt. 33. Közigazgatási bizottság fejelemi választmányának jogerős határozata a kapitányi hivatal személyzete ellen indított fejelemi vizsgálat beszűntetése tárgyában. 34. Somogy és Szatmár vármegyék átiratai a közigazgatás államosítását tárgyzó törvényjavaslat pártolása iránt. 35. Alsó Felér vármegye átirata a közigazgatás államosítása ellen a képviselőházhoz intézett feliratának pártolása iránt. 36. A 9. számú bethelyiség bérbeadása iránt megtartott árverés eredménye. 37. Városi földek hasznosítására adás iránt megtartott árverés eredménye. 38. Roheim Károly kérvénye a honvédlaktanya építéséhez szállított anyagok kövezetvámjaimentessége iránt. 39. Gruits Trifon kérvénye 20 frt korcsmáltatási díj törlesztése tárgyában. 40. Grünwald Ignác felebbezése a Falcione Fyula-féle ösztöndíjalapítvány tulajdonát képező ház 5. és 6. sz. bethelyiségeinek bérlete tárgyában hozott határozat ellen. 41. Athanaczkovits főjegyző kérvénye 50 frt előlegelhárításként 40 frtnak törlesztése tárgyában. 42. Fizetési előleg és szabadságdíj engedélyezése iránti kérvények. 43. Időközben beérkezett ügydarabok.

A banda.

Igen a bandáról akarok írni; hogy mit, azt egyelőre ugyan nem tudom, de talán majd csak kilyukad valahová?

Különböztetést anélkül, hogy a jó cájtung-írók, hogy ők, amikor tollat fognak, sose tudják, hogy miről és mit akarnak írni; hanem csak úgy hübelebalázás módján fognak a dologhoz. A toll bemártásánál megszületik az első gondolat, utána a másik és a többi és végre kész a cikk, vagy valami apróság a lap számára. — No én nem tartom magamat olyan jó zsurnalisztának, de én tudom is, hogy miről fogok írni, amikor a tollat a kezembe veszem, csak azt nem tudom, hogy mit?

Denkve írnom kell a bandáról. Ami nem is lenne nehéz feladat, mert sokféle „banda“ van a világon és valamennyiről lehet legalább valamit csevegni. Van pl. bandája a Dicsőffy Lőrándnak; Tháliának koturnuszban járó papjai és papnői képezik azt. Bandája van a Ferkó, Náci, Jancsi és a többi cigánynak; de van a „csöndes nemzeti“-nek is, szerencsés ferblistákat szokta meglátogatni; és sok, nagyon sok más banda is van.

Hanem én nem ezekről akarok írni ezúttal, mert ezek mind eltérő jellegűek névük és mellett a banda mellett, amely városunkat meglátogatta.

A mi cs. és kir. ezredünknek a bandája (vagy ha úgy tetszik, hát „zenekar“-a) jött el a mi látogatásunkra és én erről akarok írni.

Hogy mit? Hát kezdem ott, a hol a banda, t. i. hogy a megérkezésén.

Április 24-ét írták, anno 1891. Nem is olyan régen volt az; pénteken.

Bezzeg volt is riadalom a városban! Hiszen már heteken át másról sem beszéltek, mint a bandáról. Kiváncsi volt rá az egész város, mindenki szerette volna már hallani a mi ezredünk zenekarát játszani, pedig lágy polgára van városunknak, a ki még nem is látott egyáltalán eleven katonai bandát, de hát még hogy hallotta volna játszani is! Aztán a mi bandánkat!

Már előre elképzelték a díszes bevonulást, („Die Banda kommt“) hogy milyen nagy ünnepélyességgel, méltóságos lépésekkel, lármás zeneszó mellett fog ez történni! Természetes, hogy az ilyen bevonulásokhoz nagy kísérő publikum is kell, (egy-két cillinderes ural, a suszterinasok- és kalapos kisasszonyok, a Jucik meg Trézsiák között).

Hát ez a publikum meg is volt, mert sok kíváncsi ember várt a péntek délutáni 5 órai vonatot, — de hiába várt, mert a zenekar szép rendben és a mi fő, csendben bevonult az indóház közelében levő Ferencz József lakatanyába.

Igy hát a banda nem szólalt meg.

Este 8 órakor meg már újra talpon volt a város kíváncsi népe, mert el volt határozva, hogy az nap zenés takarodója lesz bakáinknak. Dacára annak, hogy az idő szomorú képet vágott ehhez a nálunk szokatlan takarodóhoz (magyarul: capistrang-hoz) óriási publikum töltött azokra az utcákra, a melyeken a megállapított terv szerint végig vonulandó volt a zenekar, különösen pedig a megyeháza előtti tért önzölte el a közönség. Hja, sokkal nagyobb eseményszámba megy nálunk egy katonai banda föllépése, mint ha akár Bismarck látogatott volna el hozzánk (a mire pedig egy csöpp kedves síncs az öreg cancellárnak)!

A zenekar a Ferencz József lakatanyából indult ki és a bajai úton, a szt. György téren és a fő-utcán át vonult hangos zeneszó mellett egyenesen a megyeháza elé, a hol a főispán ablaka alatt megállott s éjjeli zenével tisztelgett öméltségükkel.

Az éjjeli zenék sorában ez volt az első. Utbavették ezután a polgármester és a közöshadseregbeli családostisztek lakását is. Játzottak Morgenstern főhadnagy, utána a polgármester, ezután pedig Pacher őrnagy, Palkovits dr. ezredorvos, Békits és Babits századosok stb. ablakai alatt, és folytonos nótázás mellett vonultak ismét a Ferencz-József lakatanyá udvarára. A zenedarabok szünetei minduntalan föl-fölhangzottak a takarodó ridég ütemei is, amelyeket szintén a zenekar kis-dobosai vertek.

Vagy 3/4 10 óra lehetett, amikor az utolsó ütemek elhangzottak. A kíváncsi közönség meg már nagyrészt szét is oszlott, mert az idő véletlenül annyira rossz kedvében volt, annyira elszontyorodott, hogy sűrűn hullatta

ránk keserves könnyeit, ami pedig egy pöttyet sem illet a takarodó vig bangájához.

Másnap: szombaton és tegnap: hétfőn a közöshadseregbeli legénység vig zeneszó mellett vonult ki a szőntai uton levő gyakorlóterre; büszkén és vígán lépdelték bakáink, mert hát nekik is örömtől tellett a vig zeneszóban.

Szombaton este (apr. 25-én) tisztai estély volt az Elefántban. Nagy és díszes meghívott közönség vett részt. Jelenvoltak az összes helybeli tényleges tisztok, a családostól a tartalékos tisztok nagy számában; a polgári vendégek között láttuk a főispánt és családját, a polgármestert, Jerkovits Antalt és családját, dr. Vuits Jánost és nejét, a vasuti állomásfőnököt és nejét, Kohut Henrik és nejét, a Bittermann családot, Georgievits Kosztát és nejét stb. stb.

A nagy színházi étterem roppant szűknek bizonyult ez alkalommal, annyira megtelt.

A zenekar hangversenyt tartott, kiválogatták a szebbnél-szebb darabokat, sőt új darabot is hallottunk: a karmester egy pontpouirját ezúttal játszotta először a zenekar. Valamennyi darabot, különösen pedig a karmester szerzeményét zajosan megtapsolta a közönség, úgy, hogy többhelyt az előre megállapított programon kívül is rá-rázendítették s a mikor valami magyar darabot, csárdást adtak elő, általános lelkesedés kísérte a kar játékát.

Vagy úgy éjféljárt a hangversenyt befejezték s pár pernyi szünet alatt a természet átalakították tánc-remmé és az egyenruhás ifjuság — mert hiszen csupa katonatiszt volt — járta a táncot lelkesen és fáradhatlanul, úgy, hogy a jelenlévő hölgyek — menyecskek és leányok — a rövid, két órai tánc alatt még bele is fáradtak a sűrű forgásba, keringésbe, meg a rezegő csárdásba. Mindössze egy keringő, egy polka, egy négyes, egy csárdás és egy gyorspolka volt; ez utóbbi se lett volna az utolsó, de a közönség itt már fölkerelkedett és hirtelen elszéledt; haza felé tartott kiki, csak a férfi közönség egy része maradt ott, — folytatni.

Az idő odakünn megint csak szomorú ábrázatot vágott, sőt a belső vigáság ellentétül sirt is, de azért akadt most is sok olyan, aki a zene kedvéért a késő esti órákig ott sétált föl-le, avagy állógált a színházi étterem ablaka alatt.

Vasárnap este ismét hangversenyt tartott az Elefántban, de ez már nem volt zártkörű.

Vasárnap délutánra sétahangversenyt volt hirdetve. Ez alkalomra a városi parkot elzárták és 30 kr belépő díj mellett bocsátották be a közönséget. A jövedelem a létesítendő zeneakadémia alapjának javára volt szárvá.

Hanem az idővel itt már újra nem tudunk megbékülni. Elrontotta — ha nem is egészen, de nagyrészt — a sokat ígérő délutánt és ártott úgy a publikumnak, aki egy rendkívül élvezetes délutánt várt e napon, — mint a zeneakadémia alapjának, amelyet szép bevételről fosztott meg.

Hüvös, esőre hajló s részben esős volt az egész délután. Akik pedig hallani akarták mindenáron a zenekart, esernyő alatt, ösziest toaletten sétáltak föl-le a parkban. A park körül nagyszámu ingyenélvezője akadt a sétahangversenynek.

Igy hát mégis írtam a bandáról, a mi ezredünk bandájáról. Mit? Hát csak azt a sok század adatot szedtem össze, ami a riporterek lett volna a kötelessége.

Marecz Pán.

Megyei élet.

Ada, 1891. évi április 25.

(Nyugdíj. Iskolalátogatás. Halászi. Egészség. Gőzhajó-állomás. Új plébánia. Téglagyár.)

Egy idő óta Adán különös divattá vált tanügygyel foglalkozni. Reformokról hallottunk itt, tanügyi áldozatokról amott; iskolai koncentrálsokról és apácákról egyes helyeken. Érdekes lesz kivámi a fejleményeket. — Legutóbb is tanügyi kérdés foglalkoztatta a közgyűlést. Tanügyi anynyiban, amennyiben két veterán tanítót nyugdíjaztak. Kuglics János 710 frtos nyugdíjaztatása arra készítette szerb atyánkfiait, hogy ők is, az ő legöregebb tanítójuk, Dadyi Dragutin részére, ha jól tudom, 564 frt nyugdíjat eszközözöltek ki. Eszközözöltek, amennyiben a Ratio Educationis a gör. kel. tanítókról nem rendelkezik. Ez esetben kiválóan méltányos, sőt bizonyos tekintetekben jogos volt a szerbek követelése. Amint halljunk, egy a szerbek, mint az izraeliták elvili akarják kimondatni, hogy az ő tanítók is ezentul (már t. i. akik még a Ratio Educationis jogkörébe esnek) ezen az alapon nyugdíjaztassanak.

Sokkal örvedetesebb eseménye az adai kath. tanügynek az, hogy az oly rövid időn oly messze terjedő hírt szerzett érseki iskolalátogató, Zittl Róbert prépost, meglátogatván az itthelyi kath. iskolákat, azokat mind rendben találta, a tanítókat pedig kiváló szorgalmukért és eredményes működésükért különösen kiemelve, megdicsérte. Ez a dicséret jele annak, hogy a tanügy Adán igen jól áll. A mi pedig egy községnek legnagyobb dicsérete.

De más téren is iparkodnak, hogy régi jó hírnevükhöz méltóan haladjon községünk. Így például a legutóbbi közgyűlésen szóba hozta dr. Burtik városi orvos, hogy a város oldalában elhúzódó, ugnevezett „Bara“, lecsapoltatván, kiszáríttassék. Ezt kívánta az indítványozó; egy másik, inkább gazdálkodó tábor azonban halasztást akarna belőle csinálni. Itt pénz, ott az egészség; melyik a nemesebb indító ok? A melyik nemesebb, győzzön az.

Vizről lévén szó, eszembe jut a mi gőzhajó állomásunk. Hogy eddig is sok baj volt vele, tudjuk, most azonban az állomásnak van baja — ha jól tudom — a képviselőtestülettel. Lejjebb kellett húzódnia a kiszálló hajónak a szokott helyénél, s most — úgy regélik — csónakon közlekednek a gőzhajóval a partról. Legalább annyit tudok, hogy egy ritkán utazó csapat szemlélt tartott, vajjon igaz-e, hogy csónakon kell a beszállást eszközözölni.

Bizony rendezni kéne már egyszer ezt az ügyet, mint a hogy rendezték végre valahára a plébánialak építésének ügyét is. Szent György napján volt az árlejtés, melyre a megye minden részéből sereglettek a vállalkozók. S a hosszú harcban, a mint haljuk, Bulkesz

győzött, 6900 és egynehány frttal. Ugy látszik egy kissé vakmerő lehet a sógor, hogy akkora építkezést ily áron elvállalni merészkedett. Hanem mindegy, ez az ő dolga. Csakhogy végre eltakarítják azt a madáralkitát a város legszebb pontjáról s helyébe megfelelő épületet emelnek. Igazán szegény volt a gyönyörű emeletes nagyvendéglőről a plébániára nézni; valóságos gyűny volt ez eddig. Csakhogy megszűnt!

Azonban nem csak bent a városban, de kiinn a batárban is haladunk. Theodorovits Sándor, az általános ismert vállalkozó gentry, egy gőz-téglagyárt létesít. Az építkezések már jól előre haladtak. A mint az eddigiekből láthatni, nagyszabású lesz az egész. — Körülbelül úgy néz ki a földből kiemelkedő rész, mint egy várfal. Bár úgy is állná meg az egész intézmény a helyét!

Campo.

Végválasz Paul Kálmán urnak a zombori zenede ügyében.

II.

Vannak egyéniségek, akik természetükkel fogva a *hesperidák* aranyalmái között is *Eris* almáját választanák, hogy azt a működők közé dobják, gyönyörködjenek az eredő zürzavaron. Az ilyenekre nem lehet haragudni, és komolyan venni akadémikuskodásukat valóban vesztett idő lenne. Nem is szólnék én sem fel, ha az ügy iránti buzgalom engedné és a közönség iránti tisztelet nem késztetne, de főleg, ha válaszon második részét meg nem ígértem volna.

Paul urban nem tételezem fel ugyan a rosszakaratot, de mégis kritikáját hasonlóan tartom a választóvízhez, melynek öntözésével mint kertész rózsát és habért akarna nevelni, mert minden áron megbuktatni akarván tervezetünket, önhittséggel, szánakozva néz le reánk, és megtagadja nemcsak szakavatottságunk, de még jóakaratusunkat is, szatírának keresztelvéen működésünket; de azért nyugodtan nézünk Paul Kálmán ügyvéd ur zemei közé és készek vagyunk az ügyet tovább fejleszteni, és pedig egész bizalommal, mert hiszünk közönségünk józan eszében.

Paul ur támadásait azzal kezdi, hogy dythirambot zeng a klasszikus zenének és a vonós hangszereknek. Ez felesleges, mert ezt mi is elismertük, mikor azoknak tanítását első helyre tűztük ki, de azon állítását Paul urnak, hogy azok a jó klasszikus zenének egyedüli és kizárólagos tényezői, már nem fogadhatjuk el, egyszerűen egyoldalú állításai ellenében kimondjuk, hogy minden hangszernek megvan a maga jogosultsága helyet foglalni a zene dicső összhangjában.

Állításai bizonyítására oda dob Paul ur egy csomó híres nevet, ki nek műveit ismerni véli. Meglehet. Erre mindenekelőtt engedje meg tisztelt uram egy kérdést intézni önhöz: nevezzen meg csak egy nagytehetségű zeneszerzőt is, ki egyedül csak vonóshangszer szerző lenne, mert esodás játéka dacára például *Paganinót*, *Tartini*t ön sem fogja talán annak tartani.

Vegyünk sorra híreseinket *Chopin* mit sem irt vonós hangszere. *Schuman* és *Schubert* dalai, valamint az elsőnek zongora szerzeményei, messzi társzárnyalják vonós négyeseiket, *Bach*, *Gounaud* tulajdonkép orgonisták. *Mendelssohn* mindenre irt, de legkevesebbet vonós hangszerekre. Vegyük a két leghíresebb zeneszerzőt *Mozárt* és *Beethont*, az elsőnek operaszerzeményei, például *Don Juan*, ugy requiemének „Tuba mirumja“ és „Agnusdeije“ túlfogják élni négyeseit.

No, de menjünk a zene világ Titánjához *Beethoven*hoz; jól tudjuk, hogy a világhírű *Razumovszky* négyesei dacára, szerzeményei éppen nem mindig vonós hangszerei által nyerték a sok dicsőséget, melyben az egész világ előtt részesültek; csak futtában említem meg zongora szonatait, melyek koncepciójukban szinte messzire túlhaladják talán minden többi műveit; ugy a híres hetesét, az *eroica symphoniájának* felülmúlhatlan gyászindulóját, mindannyi symphoniáját, híres *Egmont*, *Coriolan*, *Leonore* nyitányait, melyek mindegyikében trombiták, kürtök, harsonák, oboék, dobok stb. dominálnak. Végül nem felejtette el a Paul ur által annyira gunyolt török muzsikát sem, az „*Atheni romokban*“ irt török indulóban.

Már ezen futtában előadott tényekből is láthatja tisztelt uram, mily tévesen hivatkozott éppen *Beethovenre*, ki tulajdonkép azon nagymester, ki minden hangszernek megtudta adni a magáét, és minden hangszert kellő helyére állított, és épp ez által nyerte ki symphonikus műveinek legnagyobb hatását.

No, de nagyon eltértünk tárgyunktól, mert nagyon is soká elmaradtunk a vonós hangszereknél, pedig tudjuk, hogy dacára a nálunk megszokott vonós cigányzene uralmának, a klasszikus vonós négyesek, magasztosságuk dacára még most is a nagy közönség által legkevesebbet méltányoltatnak és tapasztalásból állítatom, hogy a nagy közönség közül 50 százalék most is megérthetetlen cincogásnak fogja azokat tartani, a másik 25 százalék pedig csak vállvonitva hallgatni, és igen örülhetünk, ha az utolsó negyedrészt azt gyönyörködve hallgathatja. Azért kell a közönséget is a zene tanodában tanítani, a zenede egyletében pedig zeneileg nevelni, és ízlését fejleszteni, nem pedig a „*várjuk*“-szerepny“ semmittevésé által a tespedést provokálni.

De bizonyára más tekintetek is vannak még, különösen a hatóság részén, egy zenetanoda felállításánál, mert a nép anyagi igényeit is tekintetbe kell vennünk, és bizonyára nagyobb szükség van nálunk közpészteri gyakorló zenészekre, mint még oly ügyes karmesterekre. Mily szükség van ilyenekre, mutatja azon tény, hogy zenészeink nyolctizede cseh. Az ilyen zenészek képesítése épp oly szükségese feladat, mint a klasszikus zene méltánylása a társadalom felsőbb rétegeiben.

De térjünk át magára a tanításra. Paul ur a tanítás kezdetéről nem is szól, de egyenesen annak végére ugrik, a négyesek összjátékára, és azt hiszi, hogy azt csak híres, drága tanárok tanítása által lehet elérni; és ez ismét nagy tévedés, Paul ur is el fogja ismerni, hogy nem minden nagytehetségű zeneszerző tehetséges tanár is, látjuk, hogy épp legtehetségesebb zenehőseink nem bagytak maguk után magukhoz méltó tanítványokat; és ez nagyon természetes, mert a zeneművészet isteni szikráját nem lehet *Pasteur* módjára beoltani, sőt még tanítás után sem megteremteni; a tanítványt csak előkészíteni lehet, hogy arra fogékony legyen és fejlesztesére képessé váljon, mire sokszor egy falusi kántor tanítása

is elégséges. Nézzük cigánybandáinkat, kiknek ünnepeit primásai sokszor nyiszolják, a piacon vásárolt hegedűkön önmaguk képezik ki magukat.

De mindez csak válasz Paul ur okoskodására, és tulajdonképp alig van összekötésben a zenével, vagy zenetanórával. Mi Paul urnak a memorandum gyakorlati részének kritikáját illeti, arra egyszerűen válaszolok: *Gaal Ferenc* urat becsületesebben nem henegegő, tehetős embernek és zeneszerzőnek ismerem és több hitelt adhatok neki, mint szakértőnek, mint olyan embernek, ki csak gordonkázik. Különben *Szabadka* templomi zenéje és lakosainak zeneszeretete leginkább tanúsítja a működésének eredményét. De beszéljen saját, hozzám intézett levele, melyet ide mellékelek.

De most jön a „*lapis offensiohis*,” a tanárok fizetése. Egy látszik, hogy azon szócskát: „egy előre” nem akarja Paul ur megérteni, úgy azt sem, hogy a tanárok fizetése csak az intézet fejlesztésével növekedne; úgy látszik, mintha szeretné ő mindjárt tanárjait ezreszekkel dotálni, mi sem akarjuk őket sinlődni hagyni, de azért most mi mondjuk: *várjon*, mert hogy a vándorszínház-társulatok karmestere 800—1000 forintot huz, melyet néha meg sem kap) az ismét természetes, mert ez naponta 8—10 órát dolgozik, és vándorlása miatt magán órákat nem adhat, még a zenede tanárjának naponta 6—8 órája szabad rendelkezésére áll.

Hogy a mikénti alapszerzés tervezetével összekötöttük, a szomszéd zenedék, valamint saját véleményes tervezetünk megismertetését, azt csak az egész ügy alaposabb megismertetése céljából tettük.

Nem halgathatom el Paul uramnak azon nagy tévedését, hogy a budapesti nemzeti színházat az országos magyar színház alapjából építenek hiszi; ez valótlan, mert ezen alapnak mi köze sem volt az először épített kezdet nemzeti színházhoz, minthogy azt a nádor egészen külön kezeltette, mert az országos nemzeti színház az azon a téren kellett volna épülni, melyet Pest város a Dunaparton a Lloyd épülete előtt e célra ajánlkozott, de a nádor nem tartotta elégségesnek az országos alapot, azért halogatta az építést, és csak halála után esélyt kelt ki az ajándékozott telket a mostani operaszínház telkével, melyen azután az opera országos költségén fel is épült, — ellenben a nádor ellenzék dacára *Fog Andrást* és *Simonsics János* akkori alispán kezelményezése folytán, a nemzeti színház, a megyei tagok vekony aláírása által egybegyűlt töké költségén épült fel, és csak mikor országos intézménnyé lett, részesült az országos színház alaptőkéjének kamataiban, ezt pedig onnan tudom, mert, mint jogász, jelen voltam az alapko letételénél.

Észmezar végül egy négyszázezer forint költséget igénylő 10,000 frt tökével megkezdett, minden jövedelem nélküli, holt kézhez tartozó templom építését, egy oly intézet létrehozatalával azonosítani, mely a hatóság segélyével, minden töké nélkül, saját jövedelméből fenntarthatja magát, mint az, az országnak majd minden zenéjében történik.

Hogy nagyon tisztelt Paul ural ki sem akar polemizálni, azon éppen nem csodálkozom, én sem teszem azt szívesen magamulatságból, de hogy Paul ur polemájának minden pharizeusi frázisai dacára, a zenede meg is előbb-utóbb létesül, azt nem csak jóslom, de hiszem is, mert mint mondtam, bizom a zombori közönség józan eszébe.

Záradekél végszavam: könnyebb Herostratsként az ephesusi Diana templomát felgyújtani, mint azt építeni.

Grosschmid Gábor.

Gaal Ferencnek levele a zombori zenedét illetőleg.
Szabadka, 1891. ápril 24-én.

Örömmel vettem tudomásul, hogy Zombor város nemes hatósága már megtette a komoly lépéseket egy zenede felállítására iránt s ebbeli örömem csak fokozódott, midőn a „*Báeska*” című lap 26 ik számában megjelent tervezet alapján szerény nézetem véteget.

Il n'y a que le premier pas qui coûte.
Ezen francia közmondás igazsága bebizonyult ez alkalommal is, mivel Paul Kálmán ügyvéd ur ugyanezen lap 30 ik számában közölt cikkével már is akadályt gördített ezen valóban jó és a körülményekhez képest egészen helyes uton megindult zenekola elé.

Paul ur legelőször is citálja Berlioznak Lisztől mondott szavait: „Hatalmas hangon szolt hozzánk, mindenki összeborzadt.” Attól sohase tartson az ügyvéd ur, mert a zombori zenede által egyelőre nem fog előadatulni Berlioz „*Requiem*”, hol a 32 dob dörgése az ő fülhartyáját sérthetné. Erre csak azt válaszolhatnám Paul urnak, a mit Schumann Róbert egyik barátjához intézett: „Du bist musikalisch, wenn du Musik nicht allein in den Fingern, sondern auch im Kopfe hast.”

Né gondolja Paul ur, hogy Zombor nemes törvényhatósága ottan egy világhírű zeneakadémiát akar felállítani, melynek célja a már bizonyos fokig kiképzett elemeket a zenetudomány magasabb és a legmagasabb szintjére emelni, hanem igen is Zombor város törvényhatóságának az a célja, hogy legyen egy zenekolája illetve zenedéje, melyben a szegényebb sorsú növendékek is a zenetudomány alapismereteiben részesülhessenek és ennek alapján a tehetségesebbek magukat valamely nagyobb zeneintézetben kiképezhessék! Erre pedig — engedje meg az igen tisztelt ügyvéd ur — nem szükséges sem 100 forintos hegedű, sem pedig 600 forintos zongora, mert magam is nyertem oktatást a budapesti zenedeben egy 5 frtos hegedűn és az orsz. m. kir. zeneakadémiában egy 300 frtos Kern-féle zongorán, Huber Károly illetve Liszt Ferenc által, anélkül, hogy okom lenne panaszkodni, hogy egy Straduari vagy egy Bösendorfer-féle hangszeren nem tudnám érvényesíteni eddigi tanulmányaimat!

Mi a tanárokat illeti, azt hiszem, a legokosabb az ottani — tudomásom szerint jeles — tanárokat alkalmazni, kik csekély dotációért azt hiszem igen szívesen válladják el privát leckeként a nekik felajánlott zenedei tanítást és pedig felváltva, nehogy valami túlzottok tudománya initaltassék, melynek Paul ur úgy látszik nem valamely jó barátja. — Paul ur volt szíves megemlékezni a szabadkai zenederől is, a mennyiben konstátálta, hogy ezen zenedéből egy évtizedi működésem alatt egyetlen egy növendék sem került ki, ki a magasabb zeneművészetben részesült volna! Erre csak az a válaszom, hogy — a többi között — Komlósi Árnin ur, ki Zomborban mint kir. adótszint több évet töltvén, Paul ügyvéd ur gyermekeinek több éven át — Paul ur által is elismert

— kitűnő hegedű tanára volt: szintén a szabadkai városi zenede növendéke.

Ezeknek előre bocsájtása után is biztosíthatom a mélyen tisztelt elnök urat, hogy a tervük szerint megállapított zenede virágzása haladni fog, s hogy Paul ügyvéd ur is nemsokára szívesen fog hódolni eme angol közmondásnak: „*Jesters do oft prove prophets.*”
Maradtam stb.

Mély tisztelője

Gaal Ferenc,

sz. kir. Szabadka városi zenede igazgatója.

Törvénykezés.

Végtárgyalás produkciókkal. Both Mátyas keryajai lakost Löbl Jakab és Vilmos bepanaszolták, hogy egy 400 frtról szóló váltót eltépett, mielőtt azt kifizette volna s így őket megkárosította. Ezen ügyben e hó 25 én volt a végtárgyalás a zombori kir. törvényszék előtt. Miután azonban a törvényszék nem látta beigazolvá az okirathamítás vétségének elkövetését, vádlottat dr. Balogh Ernő védbeszéde után felmentette. Ez alkalommal vádlott komikus jelenetet rögtönzött, úgy hogy a komoly bírói arcokon is mosolyült. Vádlott ugyanis azt állította, hogy Löbl Jakab öt akkor, mikor a 400 frtos váltó ügyét Löbléknél rendezni akarta, derékon ragadta s a levegőbe emelte. Vádlott úgy látszik vissza akarta adni a kölesönt, mert ezt a jelenetet a bíróság előtt Löblön benutatta. A békésen a törvényszéki karfákhoz támaszkodott Löbl egyszerre csak két erős kart érez a dereka körül, a következő pillanatban már a levegőben van. A törvényszék természetesen az „ad oculos” való bizonyításnak ezen különös neméért rendreutasította a buzgó Both Mátyást.

Közgazdaság.

A magyar-francia biztosító társaság
Beniczky Ferenc ur öméltsága elnökelete alatt f. évi április hó 18 án tartotta közgyűlését. Az előterjesztett igazgatósági jelentésből a következő figyelemre méltó adatokat közöljük: A díj- és illeték bevétele a *tűzbiztosítási* ágazatban 4.030,072 forintra; a *jégbiztosítási* ágazatban 507,080 forintra; a *balesetbiztosítási* ágazatban 47,211 forintra; az *életbiztosítási* ágazatban 792,907 forintra; az *összes díjbevétele 5.377,271 forintra* rugott. Viszontbiztosítási díjakra valamennyi ágazatban kiadott 1.506,636 forint; károkért kifizetett a tűzágazatban 2.306,021 forint; a jégágazatban 482,822 forint; a balesetágazatban 4920 forint; az életágazatban 186,812 forint; összesen 2.975,655 forint. Az intézet bevételei a társasági házak jövedelméből, kamatokból, értékek utáni nyereségből és különféle bevételekből 308,952 frtra rugtak; az intézet tartalékai 4.923,073 forintot tesznek. A díjkötelezvénytára 7.784,680 forintot tartalmaz. A biztosítási töké és járadék (életbiztosítási osztály) 19.076,764 forintot képvisel. Az intézet fenállása óta kárteritések fejében *kétszázötven ötven millió forintnál többet fizetett ki.* — A 35,054 forintot tevő tiszta nyereség nem osztatik el, hanem 32,240 forint kétes követelések tartalék-alapja létesítésére fordítatik és 2814 forint új számlára átvitetik. — A *társaság biztosítási töké* az évi díjbevétele hozzászámításával 11.752,460 forintra rugnak. — Az angol módszer szerinti *10 kros heti díju* életbiztosítások meghonosítása által az intézet a tényleges szükségletnek felelt meg és azzal főleg a kevésbé módos néposztálynak alkalmat nyújtott az életbiztosítás áldásaiban való részesedésre. — Örömmel konstátáljuk a közgyűlés elé terjesztett zárszámadásokból és jelentésekből, hogy ezen hazai intézet üzlete szép eredményekkel biztató felvirágzásnak indul és hogy az elmúlt 1890. évben, mely különösen a hazánkban működő biztosító intézetekre nézve válságosnak mondható, a mostoha viszonyok és az elemi csapások dacára ily szép eredményt tudott felmutatni, mely eredmény legnagyobb részben az igazgatóság érelyes, takarékos és szolid üzletvezetésének köszönhető.

Szólóültetés Csonoplán. Csonoplán amint lapunknak írják a szőlőmivelésre alkalmas Telecska dombot rohamosan ültetik be szőlővenyigével. S az igen jól van, mert a kopár, meredek domboldalak gabona termelésre nem alkalmasak; szőlő pedig ugy mennyiség, mint minőség tekintetében kielégítő termést ad. Csakhogy a nép igen könnyelműen jár el az ültetendő simavesszők megválasztásában, miután azokat — nem tudom tudatlan-ságból-e vagy fővérségből — nem a szabad filloxera mentes területeiről, habár egy pár krajccarral drágábban is, hozatja; hanem a zárt, filloxerától megtámadott helyekről, fedezi szőlővessző-szükségletét. Legközelebb megint egy tetemes szállítmány sima vessző jön Baranyából. Hogy nem szabad területről jön, onnan tudni; hogy nem a rendes, hanem egy titkos, előre megbeszélte helyen veendik át a csonopliaiak, a lelkiismeretlen baranyai szállítótól a sok ezerre menő sima szőlővesszőt. Nincs rúd ezt megakadályozni? Kinek kötelessége a határnyakban szépen viruló, filloxerától eddig mentes szőlőültvényeinket, az ily törvényellenes és veszélyes eljárásoktól óvni? Kérjük teljesítsék ebbeli kötelességét.

Vetések állása megyénkben. Gazdasági életünk nagy befolyással van az évszakok meg nem felelő időjárásra. Kellemes, enyhe, igazi tavaszidőnk alig volt, ujabban ismét határozottan abnormissá vált, úgy hogy egészen hideg van. Ilyen körülmények között a mint szakkörökből értesülünk nem csoda, hogy az őszi vetések nem birnak jól kifejlődni, sőt a buzával bevett területnek megyénkben mintegy tíz százalékát ki kellett szántani.

Szerkesztői üzenetek.

Cs.-né B. a. j. n. Értjük a nagysád mely gyászát, egészen természetesnek találjuk azt a fájdalmat, a melynek hangja b. leveléből is kierzik és őszintén sajnáljuk a kedves fia végétét is és éppen azért nem bolygattuk a dolgot később, a midőn már mi magunk is tudomására jutottunk annak, a mit ön most levelében velünk közöl. Ama kérelmes hír is tekintélyes forrásból származik s mi megbiztunk hiteltelenségében, a mint hogy hitelse is volt, — természetesen — kivételével annak, mit nagysád ezuttal velünk közölni volt szives s a miről — ismételjük — annak idején mi is tudomást szerettünk. Talán hagynók nyugodni most már az istenben boldogult? Hiszen ugy is késő már elmondani mindazt, a mit nagysád elmondani akar.

N a p t á r.

Április.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
28 Kedd	Vitályos V. vtk	Vitályos, Ág.	16 Agap., Iréne
29 Szer	Ver. Péter vt.	Sibilla	17 Sim., Agap.
30 Csüt.	Sziénai Katal.	Eutróp	18 János szerz.
1 Pént.	Fül. és Jak. ap.	Fülöp s Jakab	19 János

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN ÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Palack-sör.

Van szerenésém e város n. é. közönségével tisztelettel tudatni, miszerint

sörfőzdémemben

február hó 15-étől kezdve

kiviteli palack-söröm

1—10 üvevig sörfőzdémemben kapható, 10 üvegtől kezdve pedig a házhoz szállítom.

Ugyane kiviteli söröm palackonként

Sztrilich Zsiga ur

fűszerkereskedésében a fenti áron is kapható.

Ára 1 üvegnek a fogyasztási adóval együtt **10 kr o. é.**

Kiváló tisztelettel

Schäffner Károly.

Zomborban, 1891. évi ápril havában.

Zombori m. kir. folyammernőki hivatal.

Arlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszter ur 1891. évi április hó 11-én 14082/1889. szám alatt kelt magas rendelkezéssel a gombosi dunai állami partvédezet fenntartására szükséges 1800.1 m.² kőhányási és 256.1 m.² kőburkolati kőanyag beszerzését engedélyezvén: ezen kőszállítás biztosítása végett az alulirt kir. folyammernőki hivatalnál f. évi **május hó 11-én délelőtt 10 órakor** zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A kőszállításra versenyezni óhajtok tartoznak lepecsételt ajánlataikat a szállítási feltételeknek megfelelőleg „Ajánlat kőszállításra” cím alatt a kitűzött nap délelőtti 10 órájáig az alulirt kir. folyammernők hivatalnál benyújtani és az ajánlathoz a zombori m. kir. adóhivatal nyugtáját mellékelni, mely igazolja, hogy az ajánlati összegnek 5%-a mint bánatpénz a nevezett adóhivatalnál letétbe helyeztetett; megjegyezzvén, hogy a fent megjelölt határidő után illetőleg a fenti határozmányoktól eltérőleg érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A szóban forgó szállításra vonatkozó műveletek, illetve feltételek az alulirt kir. folyammernőki hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.
Zomborban, 1891. évi április hó 18-án.

M. kir. folyammernőki hivatal.

3—3

Pályázati idő meghosszabbítás.

Ó-Szivac községében a községi rendőr-örvezető évi fizetése 400 frtra felemeltetett, az erre vonatkozó pályázat határidejéül május hó 10-ik napja tűzetett ki.

Ó-Szivac, 1891. évi április hó 25-én.

Zsupánszky Lyubó, Raity Milán,
jegyző. 3—1 bíró.

Vendégfogadó megnyitás.

Van szerencsém e város és vidéke n. é. közönségével tisztelettel tudatni, miszerint **1891. évi május hó 1-ével** Zomborban, az apatini utcában fekvő és jó hírnévnek örvendő

„Fehér Hajóhoz“

cimzett vendégfogadót megnyitom.

Jó étkek és italok, valamint pontos szolgálattól gondoskodva leendő

Étkek a házon kívül is kiszolgáltathatók.

Vendégszobáim a legnagyobb kényelemmel vannak ellátva, **szobáim árai pedig a legjutányosabbak.**

Számos látogatásért esd

Zombor, 1891. évi április hó 27-én.

KLASZOVITS SÁNDOR,
vendéglős.

3-1

Árverés.

Alulírott tömeggondnok közhírré teszi, hogy vagyonbukott Podvinetz Lajos szántai kereskedő ingóságai (fűszer, rövidáru, bőrök) és egész üzletberendezése, a zombori kir. törvényszék mint csődbíróság felhatalmazása folytán, folyó évi május hó 3-án (vasárnap) Szóntán, vagyonbukott bolti helyiségében el fognak árvereztetni.

Az árverés délelőtt 10¹/₂ órakor kezdődik. A venni szándékozók az árverésről ez uton is értesítettek.

Dr. Balogh Ernő,
tömeggondnok.

400. szám.

1891.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye törvényhatósága által 256. kgy. szám alatti határozatával engedélyezett iskola építésre az árlejtés folyó évi április hó 15. napján megtartván, árlejtésük hiányában eredménytelen maradt, miért is egy újabb árlejtési határon **folyó évi május hó 2. napján d. e. 8 órára** tűztetik ki.

Felhívotnak mindazok, kik ezen második szóbeli árlejtésen résztvenni óhajtanak, hogy 10% bánatpénzzel a mondott napon és időben Karavukova községében jelentkezzenek.

Az előirányzott költségek 5340 frt 58 kr.

Az árlejtési feltételek és műszaki okmányok a község jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

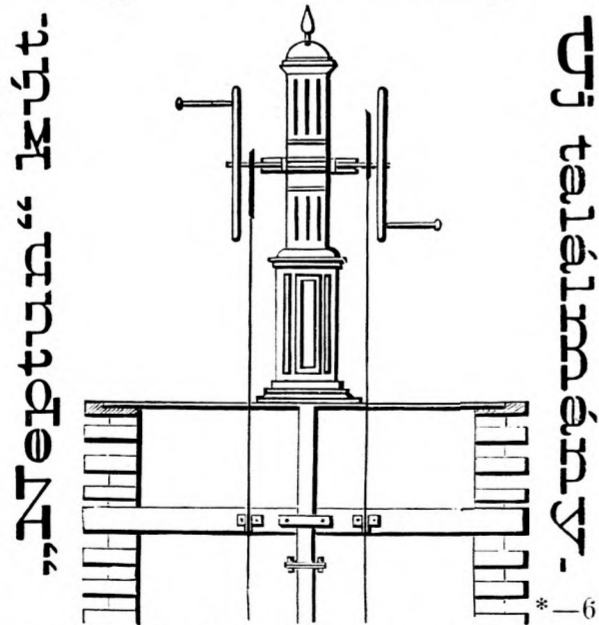
Karavukova, 1891. április hó 16. án.

Rumbach Mihály,
jegyző.

Baumann János,
bíró.

3-3

Uj találmány.

SZALAY KÁROLY helybeli lakatosmester

„NEPTUN“
nevezetű új kutat talált fel.

Ezen új találmány két felülmúlja az eddig ismert mindenféle szerkezetű kutat. Szerkezete igen egyszerű, légmentességre nincs szorítva, könnyen kezelhető és amellyel vizet bőven szállít. Mindenféle vízvezetékre alkalmazható. **Fürdőkben, kertekben, festőknél, timárokban, ecetgyáraknál** egyaránt alkalmazható. A vizet minden magasságban és távolságra szállítja. Megrendelési ára sokkal olcsóbb, mint bármiféle szivattyús és romlásnak kitéve nincs. Javítása nem költséges.

Megrendelhető egyedül:

SZALAY KÁROLY
lakatosmesternél
Zomborban.

2594. szám.

kig. 1891.

Pályázati hirdetmény.

A járásomhoz tartozó községek előjáróinak felkérése folytán a megyei törvényhatóság által jóváhagyott községi szabályrendelettel rendszeresített következő községi rendőri állások betöltésére hirdetek pályázatot:

1. **Kula** községben: 1 örvetetői, 4 gyalog- és 2 lovasrendőri állásra. Az örvetető évi fizetése 375 frt, a rendőri örvetető 335 frt, a lovasrendőrök fizetésükön felül egyenként évi 160 frt lótarthatási átalányt kapnak.

2. **Cservenka** községben: 1 örvetetői, 3 gyalog- és 2 lovasrendőri állásra. Az örvetető évi fizetése 400 frt, a rendőri örvetető 300 frt, a lovasrendőrök fizetésükön felül egyenként évi 100 frt lótarthatási átalányt kapnak.

3. **Torzsa** községben és a hozzá csatlakozott pusztákban: 1 örvetetői, 2 gyalog- és 3 lovasrendőri állásra. Az örvetető évi fizetése 400 frt, a rendőri örvetető 300 frt, a lovasrendőrök fizetésükön felül egyenként évi 100 frt.

4. **Keresztur** községben: 1 örvetetői, 2 gyalog- és 2 lovasrendőri állásra. Az örvetető évi fizetése 400 frt, a rendőri örvetető 300 frt, a lovasrendőrök fizetésükön felül egyenként évi 100 frt.

5. **Uj-Verbász** községben: 1 örvetetői, 2 gyalog- és két lovasrendőri állásra. Az örvetető évi fizetése 360 frt, a rendőri örvetető 300 frt. Egyenruházattal a község által láttatnak el. A lovasrendőrök lótarthatási átalányát egyenként évi 100 frt.

6. **O-Verbász** községben: 1 örvetetői, 2 gyalog- és két lovasrendőri állásra. Az örvetető évi fizetése 400 frt, a rendőri örvetető 300 frt. Egyenruházattal a község által láttatnak el. A lovasrendőrök lótarthatási átalányát egyenként évi 100 frt.

7. **Kucura** községben: 1 örvetetői, 2 gyalog- és 2 lovasrendőri állásra. Az örvetető évi fizetése 400 frt, a rendőri örvetető 300 frt. Egyenruházattal a község által láttatnak el. A lovasrendőrök lótarthatási átalányát egyenként évi 100 frt.

8. **Kis-Kér** községben: 1 örvetetői, 1 gyalog- és 2 lovasrendőri állásra. Az örvetető évi fizetése 340 frt, a rendőri örvetető 300 frt. Egyenruházattal a község által láttatnak el. A lovasrendőrök ezen felül egyenként évi 100 frt lótarthatási átalányt kapnak.

9. **Veprovác** községben: 1 örvetetői és 4 gyalogrendőri állásra. Az örvetető évi fizetése 250 frt, a rendőri örvetető 200 frt.

A **Kula, Cservenka, Keresztur, Torzsa** és **Veprovác** községben alkalmazandó rendőri személyzet köteles a megállapítandó egyenruházatot sajátjából beszerezni.

Községi rendőrökül csak azok alkalmazhatók, akik:

- magyar honpolgárok;
- védkötelezettségüknek megfeleltek, 24 ik életévüket betöltötték, a 60 ikat pedig el nem érték;
- fedhetlen erkölcsűek s teljesen rovatlan előéletűek;
- teljesen egészségesek;
- írni olvasni tudnak és a községben divó fonyelvet bírják;
- az örvetetői állásra ezeken kívül, hogy a magyar nyelvet szó és írásban oly tökéletesen bírják, hogy ezen az előirt írásbeli teendőket biztosan végezni képesek legyenek.

A községi rendőrségbe való felvételnél a kiválómak egyenlősége esetében elsőbbség adandó:

- első sorban az 1873. évi II. t. c. által kedvezményezett altiszteknek és kiszolgált állami csendőröknek;
- másod sorban a hádsereg és honvédségnél kiszolgált egyéneknek;
- harmad sorban az eddig minden kifogás nélkül rendőrségi szolgálatban (nem felelős ori minőségben) állott egyéneknek.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy okmányokkal ellátva felveszék pályázati kérvényeiket hozzám **folyó évi május hó 5-ikéig** benyújtsák. A pályázók tartoznak pályázati kérvényeikben azon községet, amelyben alkalmaztatni kívánják, megjelölni. **Szabadságukban áll azonban ugyanazon kérvényre több állásra, esetleg több községben különböző rendőri állásokra is pályázni.**

Kulán, 1891. évi április hó 15-én.

Molnár Károly,

főszolgabíró.

5-3

Első szabadkai jelzálogkölcsön közvetítő iroda.

Irodahelyiség-változtatás.

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **irodamat** a színház melletti özv. Manojlovics-féle házban a **Kossuth-utcai Prokesch-féle kétemeletes bérházba** helyeztem át, hol is általam a

nagyszabedű földhitelintézetnél

17¹/₂, 30¹/₂ és 38 évi törlesztésre kölcsönök kaphatók. A kölcsön készpénzben folyósíttatik és a meghatározott időn belül is, a fél által — félévi felmondás mellett — bármikor akár egészben, akár részben visszafizethető, mely esetben a **már befizetett tőketörlesztés leszámítva lesz.**

Bővebb felvilágosítással szolgál és megbízásokat elfogad

HALMI MÓR

Szabadkán, Prokesch-féle palota, a pályaudvar közelében.

3-1

Zombor, 1891. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

Hirdetmény.

Alólírott püspöki jószágigazgatóság ezennel közhírré teszi, hogy a **Sidi-Berkaszovai** (Szerém-megye) 400 kat. hold szántó, 1500 kat. hold erdő, 36 kat. hold szénakaszáló, 16 kat. hold szőlőkert és 4 kat. hold kert, a hozzátartozó gazdasági épületekkel a legtöbbet ígérőnek f. é. október hó 1-től kezdődő **három** egymásutáni termő évre haszonbérbe adja.

Zárt ajánlatok **f. évi május hó 31-ig** fogadtatnak el, melyhez 1000 firtos bánatpénz csatolandó.

Körülményes felvilágosítások szóval vagy írásban megkeresésre szivesen eszközöltenek.

Kőrös (Horvátország), 1891. évi április 16. án.

Jószágigazgatóság.

3-3

728. szám.

kig. 1891.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye törvényhatósági bizottsága 257/1891. kgy. szám alatt hozott határozatával a Hódságh községi jegyzői lak átalakítása engedélyeztetvén, ezen átalakítási munkálatokra árlejtési pályázat nyitattik.

Az árlejtés **folyó évi április hó 30-án d. e. 9 órakor** fog Hódságh községében megkezdődni.

Az előirányzott ár 4829 frt 49 kr.

Vállalkozni kívánók az árlejtés előtt tartoznak 10% óvadékot készpénzben vagy óvadék képes papírban Hódságh község pénztárába lefizetni, illetve letenni.

A tervek és költségelőirányzat, egy a részletes feltételek, a hivatalos órák alatt Hódságh községében megtekinthetők.

Hódsághon, 1891. évi április hó 18. án.

3-3

A községi előjáróság.

1329. sz.

tkvi 1891.

Hirdetmény.

Filipova község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886. XXIX. törvényekben előirt helyszíni eljárás végett **1891. évi május hó 11-ik napján** a községben megjelenend.

Felhívotnak ennélfogva:

- mindazok, kik a községben lévő valamely ingatlanhoz a telekjegyzőkönyvi állással szemben tulajdoni jogot tartanak, hogy a mennyiben az eljárás bírósági kiküldöttnek az arra vonatkozó okiratokat át nem adták — tulajdonjoguk bekebelezését a fent kitett határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján kieszközölni; vagy az 1886. XXIX. t. c. 15-18. § ai értelmében az átírásra szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak, s azokkal igényüket a bizottság előtt annak a községben teljesítendő működése folyamán alatti igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átírási telekjegyzőkönyvi tulajdonos az átírási jogtörvény letérjöttét a bizottság előtt szóval elismerje, és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert ellen esetben jogait ezen előnyös uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékelengedés kedvezményétől elesnek;
- mindazon jelzálogos hitelezők, és azok, a kiknek javára egyéb nyilvántartási jogok vannak bejegyezve, de a bejegyzett követelések, illetőleg egyéb nyilvántartási jogok tényleg már megszűntek, ugyszintén az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jogukat törlesztés kérelmezzék, vagy a törlési engedély nyilvánítsa végett a szerkesztő bizottság előtt megjelenjenek, mert ellenben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Hódsághon, 1891. évi április hó 6-án.

Jorgovits Cornél,
kir. tkvezető.

Tepliczky Nándor,
kir. albiró.

1701. szám.

1891.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye topolyai járáshoz tartozó Sándor községben üresedésbe jött jegyzői állás betöltése céljából ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állás javadalmazása:

- Kétnegyed telek szántóföld természetbeni használata, mely után az állami adót a jegyző fizeti.
- Szabad lakás, melyet a község jókarban tartani köteles.
- Nyolevannegy forint készpénz, 60 mázsa széna, 6 öl keményfa, 2 mázsa sertés, 120 π (67 k. 20 gr.) marhahús, 50 π (28 kiló) faggyu-gyertya, vagy ezeknek egyenértéke.

Felhívotván a pályázni szándékozók, hogy az 1886. évi XXII. t. c. 174. §-a értelmében (magyar-szerb nyelvű képesítéssel) felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi május hó 10-ik napjáig** annyal inkább nyújtsák be, mivel később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

A választási határon utólag fog kitézetni. Topolyán, 1891. április 14-én.

Császár,
főszolgabíró.

3-2